

Müthiş muharebeler!

Şimal cephesinde
Habeşler kazandıCenupta Ras Nasibu General Grazyanie
karşı taarruza geçti, süratle ilerliyorHabeş Harbiye Nazırı muharebe meydanında ölmüş
İmparatorun oğlu gençlerden kurulacak olan 10 bin
kişilik bir orduya kumanda edecekHaftada bir
Dünya siyasasına
top.u bir bakışİngilterede saltanat
değişmesi:

İngiliz kralı beşinci Corcun ölümünden mütevellit matem töreni devam ediyor. Krallık tahtına sekizinci Edvard gelmiş ve dün sabaktan itibaren vazifesine başlamıştır. Müteveffa kral beşinci Corc ile son zamanlarda ilişkilerinin iyi olmadığını idiler. Aralarında simaca büyük bir benzerlik vardı. O kadar ki bu iki yeğeni yanyana görenler kendilerinin

Beşinci Corc ile son Rus Çarı
İkinci Nikola bir arada

İki kardeş olduklarını zannederlerdi. Bununla beraber kral beşinci Corcun babası olan yedinci Edvard ile Çar ikinci Nikolanın babası üçüncü Alexandre asla birbirlerine benzemezlerdi. Simaca birbirlerine o kadar benziyen bu iki akraba hükümdarın akibetleri arasındaki büyük fark ister istemez göz önüne geliyor. Rus Çarı bolşevik ihtilali neticesinde idam edilmiş, ölen İngiltere kralı beşinci Corc ise bütün hayatını refah ile geçirdikten başka son iki yıl içinde İngiltere imparatorluğunu dünyanın en mes'ut bir memleketi halinde görmeğe muvaffak olmuştur. Bunun için ikinci Nikolanın Rusyada halk tarafından hiç sevilmesine mukabil beşinci Corc İngilterede halk içinde büyük muhabbet ve hürmet bulmuştur.

ASIM US

(Sonu Sa. 7 Sü. 1)

Berline
varan yol
Teşkilâtlandırılmış bir
Orta Avrupadan geçer
(Yedinci sayfamızda)Neghelli, 24 (A.A.) — Stefani
ajansından :

Neghallinin işgali ile neticeleşen ve General Grazianin tarafından yapılmış olan taarruz hakkın da aşağıdaki tafsilât alınmıştır. İtalyan kolları, Barano ile Mro'yu geçtikten sonra 19 ikinci kânun akşamı Ubi-Avelli'de durmuşlardır. Fecir vakti, ileri hareketi tekrar başlamıştır. Taarruz eden kuvvetin pişdarlarını süvari bölükleri teşkil ediyor ve bunlara zirhlî otomobillerle mitralyöz kâta'atı müzaheret eyliyordu. Neghelli'ye varıldığı zaman düşman. İtalyanların ileri mevzileri ile süvarilere karşı ateş açmıştır. Bunun üzerine tanklarla zirhlî otomobiller, mevzi almışlar ve düşmanın, ateşine mkabelede bulunmuşlardır.

(Sonu Sa. 11 Sü. 1)

Habeş İmparatorunun oğlu

Birçok gençler Şarkta
çalışmak istiyorlarİstenilen daktilo için dün yüz
yirmi genç müracaat etti

(Yazısı 4 üncü sayfada)

Yananistanda seçim
günleri yaklaşırken..Hükûmeti devirmek için hazırlananlar
olduğu tekzip ediliyor

Atina, 24 (KURUN) — Pazar günü Yunanistanda, yeni mebus int habarı yapılacaktır. Her tarafta intihabat propagandalarına şiddet verildiğini ve muhtelif partiler namzetlerini kazandırmak için yer yer mitingler ve toplantılar yaptıkları halde, ufak tefek bazı hadiseler müstesna olmak üzere sükun ve asayiş bozulmamıştır.

Muhtelif partilerin liderleri söyledikleri söylevlerde yekdiğelerini batırmağa uğraşıyorlar. Çaridarışçılarla Kondilışçılar arasında şiddetli bir ziddiyet vardır.

(Sonu Sa. 2 Sü. 1)

Yunan Kralı Corc

Yeni Türkiye

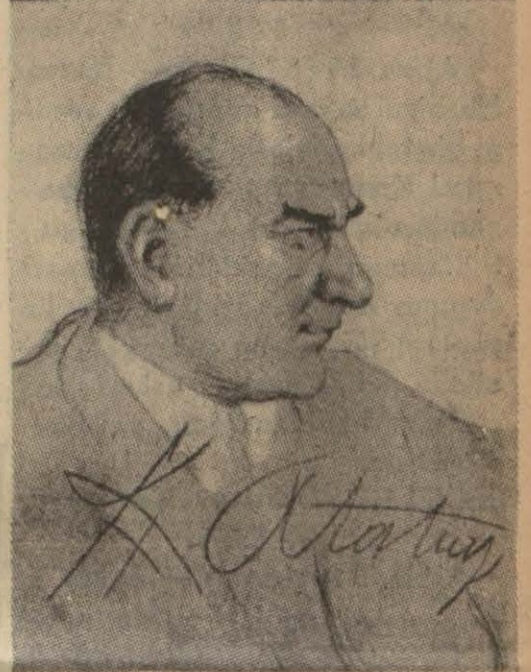
Atatürk ve Corc Vaşingtonla Şarlman

Pariste milletimizin emsalsiz büyüklüğü,
asit karakteri heyecanla anlatıldı

Paris, 24 (A.A.) — Anadolu Ajansının hususi muhabirinden:

Henry Laporte dün akşam, "Yeni Türkiye" üzerine çok mühim bir konferans verdi. Bu konferansında inkılâbımızı tahlil eden hatip, dehasını Vaşingtonla ve Şarlman'la ölçtüğü Atatürk'ten hayranlıkla bahsetti. Türkiye Cumhuriyetinin siyasada, finansda ve ekonomideki başarılarını takdirle anlattı. Hatipten sonra söz alan ve konferansa başkanlık eden büyük elçi Suat Savaş da bu tetkiklerin değerini anlattı ve söylevinde Türk — Fransız dostluğunu tebarüz ettirdi.

Eski bir Fransız muharibi Geliboluda tanıdığı milletimizin asil karakterini, emsalsiz büyüklüğünü heyecanla anlattı. Konferans salonunu dolduran dinleyiciler hatipleri hararetle alkışladılar.

Ağır Cezada meraklı bir dava

Dolandırmadım Puvason
Davril yaptım, diyor!Merkez Bankası makbuzları üzerinde
oynayan Matkoviçe dün ceza istenildi

(Yazısı 11 inci sayfada)

Fransız kabinesi
nihayet kurulduYeni Fransız Dışbakanı geçen yıl
İngiltere ile müşterek hedefler
tespit etmişti

Londra, 24 (Kurun) — Albert Saro kabineyi teşkil muvaffak oldu. Albert Saro dün başladığı konuşmalara bu sabah da devam etmiş ve nihayet kabinesini tamamlayabilmiştir. Saronun kabinesinde dış bakanlığını (Flan-den) deruhte ediyor. Flanden, geçen sene bu sıralarda Fransa başvekili idi ve Londraya giderek İngiltere ile Fransa arasında dış siyasada bakımından müşterek mahiyette olan hedefleri tesbite çalışmış ve muvaffak olmuştu.

Yeni kabine radikallerden ve sağ ile solun mutedillerinden müteşekkil olmak dolayısıyla tam bir merkez kabinesi sayılır.

Paris, 24 (A.A.) — Saat 17 ye doğru Bay Saro Elizeye gitmiş ve

Yeni kabineyi kuran
B. Alber Saro

Yeni kabine arkadaşlarını cumhurbaşkanına takdim etmiştir.

(Sonu sa. 2 sü. 5)

Yunanistanda Seçim günleri Yaklaşırken

(Üstyanı 1 incide)

Atina, 24 (KURUN) — Eski başbakan General Kondilise dost ve taraftar olan ordunun bir darbe hükümet hazırladığı rivayetleri gene dolaşmağa başlamıştır. Başbakan B. Demircis bu şayiaları yalanlamıştır.

Dün kral Yorgi, harbiye bakanı General Papagosu saraya çağırarak bu şayiaların doğru olup olmadığını sormuştur. Harbiye bakanı, ordunun sırf askerî vazife ile meşgul olduğuna ve siyaset ile uğraşmadığına dair krala teminat vermiştir. Kral harbiye bakanından, pazar günü yapılacak intihabat esnasında birbirine zıd partiler arasında kanlı müsademelerin önüne geçmek için ne gibi askerî tedbirler alındığını da sormuştur. General Papagos intihabat günü asayiş muhafaza için fevkalâde tedbirler alındığını krala söylemiştir.

KONDİLİS NASIL KARŞILANMIŞ

Atina, 24 (KURUN) — Yunan Harbiye bakanı gazetelere verdiği bir tebliğde eski başbakan general Kondilis intihabat propagandası için Hara karyesine gitdiği zaman oradaki fırka kumandanının maiyetindeki askerlerini general Kondilisin güzergâhı önünde sıraya dizerek askerî merasimle karşılandığını yalanlamaktadır.

SEÇİM GÜNÜ SİLAH TAŞIMAK YASAK

Atina, 24 (Kurun) — Atina ve Pire polis müdürleri, intihabat arifesine müsadif olan yarımki cumartesi günün (bugün) muhtelif partilerin sokaklarda nümayişler yapmalarını yasak etmişler, silâh taşımak için evvelce bazı kim selere verilmiş olan müsaadeleri de geri almışlardır.

İKİ DEFA REY VERİLMEMESİ İÇİN

Atina, 24 (Kurun) — İntihabatta iki defa rey verenler için tedbir alınması uzun müddetten beri isteniliyordu. Nihayet vekiller heyeti, reyini iki defa kullananlardan para cezası alınmasına karar vermiştir.

HARBIYE MÜSTEŞARI İSTİFA ETMİYECEK

Atina, 24 (Kurun) — Harbiye bakanlığı müsteşarı general Fadi'nin itsifa edeceğine dair çıkan haberler tekzip edilmektedir.

VENİZELOŞULARIN MEVKİİ İKTİDARA GEÇMEMELERİ İÇİN

Atina, 24 (Kurun) — General Kondilis Tifos ve Ala ajanslarına yaptığı bir beyanatta Venizelosçular intihabatta kazandıkları takdirde de iktidar mevkiine geçmemelerine çalışılacağını söylemiştir. Hükümet mahafili Kondilisin bu sözlerini gülünç bulmaktadır. General Papagos bulunduğu bir beyanatta intihabı kim kazanırsa hükümete geleceğini söylemiştir.

İtalyan takviye kıtaları

Cepheye giderken kaçtılar

Londra, 24 (A.A.) — Röyterin Mairobi'den bildirdiğine göre, 380 İtalyan yerli askeri firar etmiştir, Kenya sınırını geçmişler

SON HABERLER

Milletler Cemiyeti Konseyi

90'ncı toplantı devresini bitirdi

Bay Litvinof Rus - Uruguay meselesinde başka bir devletin tahrikini görüyor

Cenevre, 24 (A.A.) — Milletler Cemiyeti Konseyi, Sovyet Rusya tarafından Uruguay hakkında verilen şikâyet üzerinde kararını vermiş ve iki memleket arasındaki diplomatik münasebat inkıtının geçici olması ümidini izhar etmiştir. Her iki memleket, ellerine geçecek ilk fırsatta inkıtıya uğramış olan münasebetleri yeniden kuracaklardır. Konsey, her iki taraftan, sulh menfaatlerini haleldar edecek ve istikbalde münasebetlerin yeniden kurulmasına engel olacak hareketlerden tevakkü eylemelerini istemiştir.

Bu son toplantı ile, Milletler Cemiyeti Konseyinin 90'ncü içtima devresi hitama ermiştir.

Moskova, 24 (Kurun) — Tass ajansının bildirdiğine göre, Bay Litvinof, Sovyet - Uruguay siyasa meselesi hakkında Cenevrede yaptığı beyanatta ezcümle şöyle demiştir:

"Hiç şüphesiz her müstakil dev-

let kendi vereceği hükme göre diplomatik münasebetler tesis etmek veya kesmek hakkını haizdir.

Bununla beraber, bir devlet diğer bir devletle olan münasebatını ittihamlara dayanarak keserse iş değişir. Böyle bir inkıta daima beynelmîl hasmane hareketlerden sayılmış ve mes'uliyetini müdrik olan her devlet bu hareketi cihan efkârı umumiyesine tatmin edici bir şekilde izaha mecbur olmuştur.

Sovyet hükümetinin, Montevideo'daki elçiliği vasıtasıyla, Brezilyadaki komünistleri teşvik ettiği nin ve bunlara yardımda bulunduğu kat'î surette teyit edildiği bildirilmektedir. Bunu kim teyit etmiş? Ve ne zaman teyyüt etmiştir?

Bu ayaklanmalar, Montevideo da Sovyet elçiliğinin ihdasından ve ekserisi hattâ Rusyada Sovyet idaresinin vücut bulmasından evvel vukua gelmiştir. Ümit etmek isterim ki Uruguay hükümeti bütün bu isyanları ve bilhassa bugünkü başkan Bay Terra'yı hükümete geçiren 1933 isyanını, Sovyet elçiliğine yüklemiyor.

Brezilya ve Uruguayda ihtilâl ve isyan hareketleri tahrik ediciler gibi telâkki olunmalıdır ve muhakkak surette bunların derin dahilî sebepleri mevcuttur. Madem ki vaziyet budur, o halde niçin Brezilyadaki son isyanın kabahati Montevideodaki Sovyet elçiliğine yükleniyor?

Bitirmeden evvel meselenin başka bir safhası ile de bir mikdar meşgul olacağım. Sovyet hükümeti, muhakkak surette, muhtelif memleketlerin irticacı muhitlerinde Sovyet Rusyaya karşı mevcut olan ve malûm bulunan fena düşünceleri üzerine spekülasyon yapmıştır. Bu tarzda spekülasyon yapmakta olan yalnız Uruguay değildir. Çinin istiklâlinin ihlâli, bu spekülasyon perdesi altında vukua gelmiştir. Yine bu spekülasyon altındadır ki bizzat Avrupa devletlerinden birisi, muhtelif istikametlerdeki ilhak plânlarını icra mevkiine koymak için yapmakta olduğu muazzam silâhlanmasını gizlemektedir. Başka bir Avrupa devleti de, sırf yaptığı tecavüz Sovyet hükümetinin tasvibine mazhar olmadığından dolayı, gazetelerinde böyle bir spekülasyona başlamıştır. Bu münakaşaların silâhlı ihtilâflara inkılâp etmesi tehlikesinin önüne geçmek, Milletler Cemiyetinin menfaati iktizasındadır.

ITALYA BİR NOTA VERDİ

Cenevre, 24 (A.A.) — İtalya hükümeti, zecri tedbirler komitesine âza olan devletlere, Akdeniz de karşılıklı muavenet hakkındaki son İngiliz muhtarası hususunda nokta nazarını bildiren bir nota vermiştir.

DANZİĞ MESELESİ

Cenevre, 24 (A.A.) — Danzig meselesi hakkında raportör B. Eden ile serbest şehir delegeleri Danzig delegeleri zorluğa sebep olan son iki kanun lâyihasını değiştirmeye kabul etmişlerdir.

AMERİKA PETRÖL AMBAR - GOSUNÂ GİRECEK Mİ?

Vaşington, 24 (A.A.) — Dış işleri Bakanı B. Hull, Cenevrede petrola ambargo konmasının tetkiki hakkında verilen kararlara alâkadar olarak beyanatta bulunarak demiştir ki:

"Amerika birleşik devletleri, İtalyan - Habeş ihtilâfı karşısında tamamen müstakil bir siyaset takib edecektir.

Vefd Partisi kabineyi teşkilden vaz geçince...

Mısır buhranı çıkmaza saptı!

Talebe sokaklarda millî marşlar söyliyerek dolaşiyor

Londra, 24 (A.A.) — Vefd Partisi lideri Nahas paşanın yeni bir kabine teşkiline çalışmaktan imtina etmesi üzerine Mısırdaki karışık bir siyasal durum hüküm sürmektedir.

Al. Ahram gazetesi, bütün Mısır ordusunda fevkalâde bir vaziyet mevcut olduğunu bildiriyor. Röyter ajansının Kahireden aldığı bir habere göre, halen Kahirede sükûnet vardır. Fakat Vâlilere vazifeleri başından ayrılmamaları bildirilmiştir.

TALEBE NÜMAYİŞLERİNE DEVAM EDİYOR

Kahire, 24 (A.A.) — Talebe, tahriklerine devam etmektedir. Talebe, derslere girmemekte ve Mısırın istiklâline ait şarkılar söy-

lemek ve bağırıp çağırarak suretiyle şehrin sokaklarında dolaşmaktadır.

Abidin mahallesinde bir çarpışma olmuş bir polis zabiti yaralanmıştır.

KURUN — Mısır meselesi hakkında 4 üncü sayfamızdaki "Günün siyasatı," nı okuyunuz

Kamutay toplantısında

Ankara, 24 (A.A.) — Bugün Refet Canitezin başkanlığında yapılan kamutay toplantısında Aydın sayınlığına seçilen Dr. Hulusi Altaş ile Çoruh sayınlıklarına seçilen İhsan Kurtkan ve İlyas Sâmî Muş and içmişlerdir

Fransız kabinesi nihayet kuruldu

(Üstyanı 1 incide)

Öğrenildiğine göre, devlet kanı Bay Paul Boncour aynı zamanda Milletler Cemiyeti işleri meşgul olacaktır.

Yeni kabine gelecek pazar günü kabine konseyi halinde ilk toplantısını yapacaktır. Perşembe günü kabine iki meclisin huzuruna çıkıp itimat isteyecektir. Kralın beyannamesi perşembe günü bahri yapılacak, bir bakanlar heyetinde kat'î surette kararlaştırılacaktır.

YENİ KABİNEİN ŞEKLİ

Paris, 24 (A.A.) — Yeni kabine şu suretle teşekkül etmiştir: Başvekil ve dahiliye vekili: Sarraut; kabineye memur: Paul Boncour; adliye: Delbache; hariciye: Bay Flandin; maliye: Bay Regnier; harbiye: general Maurin; bahriye: Bay Pietri; va: Bay Marcel Deat; kültür: Buernut; ticaret: Bay Boncompagni; nafia: Bay Chautemps; ziraiye: B. Paul Theillier; P. T. T.: Mandel; müstemleke: Bay Steiner; mesai: Bay Frossard; sağlık: Nicolle; deniz ticareti: Bay Chappedelaine; tekaüt: B. Besse; başvekil müsteşarı: Bay Zeller; dahiliye müsteşarı: Bay Begeot; harbiye müsteşarı: Bay Jacquinot; adliye müsteşarı: Maxence Bibie; nafia müsteşarı: Bay Maze; teknik tedrisat: Bay Julien.

SAYLAVLAR KURULU TOPLANTISINDA MÜNAKAŞALAR

Paris, 24 (A.A.) — Sayınlı kurulu koridorlarında nakledildiğine göre, Bay Flandin, demokrasinin her türlü temerküz kombinelerine muhalefet etmekte olduğunu binaen, bu partinin başkanı olduğundan istifa etmek tehdidini vermiştir.

Balkan Ekonomik Konseyi

Bükreş, 24 (Kurun) — Toplantısını bitiren Balkan Ekonomik Konseyi neşrettiği tebliğde şunları zikretmektedir:

Konsey üç komisyon teşkil etmiştir:

- 1.— Ticari münasebetlerin teşviki komisyonu;
- 2.— Münakalat işleri komisyonu;
- 3.— Turizm işleri komisyonu.

1/1/1936 dan itibaren memleket arasında posta ve telegraf mukavelesi meriyete alınmıştır.

Bugün Dış İşleri Bakanlığında bir tayyare nakliyatı mukavelesi imza olunmuş ve buna ilk projeler tanzim edilmiştir.

Bir turizm daimi komitesi teşkil olunmuş, bunun statüleri hazırlanmış ve faaliyet plânının hatları çizilmiştir.

Konsey, gelecek toplantısında 6 temmuzda Belgradta yapacaktır.

Bugünkü toplantıda bir müzakeresi yapılmış olan kanunlar arasında Türkiye ile Yunanistan arasında münakit 30 ilkteki 930 tarihli ikamet, ticaret Seyri Sefain mukavelesine ek olarak 26 eylül 1935 tarihinde imzalanmış anlaşmanın tasdikine ilişkin kanun lâyihası da bulunmuştur. İdi Kamutay pazartesi günü toplantı olacaktır.

İşaretler

Eserler niçin sürükleyici değildir?

Türk edebiyatından bahsederken bir arkadaş diyor ki:

"Türk eserlerinin yegâne kabahati bizi peşinden sürükleyememesidir."

Bir eserin okuyucuyu sürüklemesi sanıyorum ki, birinci planda bir sanat meselesi olmaktan uzaktır.

Bir eserin kıymetini mücerred sanat bakımından ölçmeğe kâfi değildir. Bir eserin mutlaka bir takım insanları sürüklemesi bir değer ise karşımıza acı rakamlar ve acı mahiyette eserler çıkar.

Eserin insanı sürüklemesi tarihte ihtiyaç hissedilen bir iştir.

Bunun mikyası çok satış mıdır? Tevzi teşkilâtını en iyi idare eden bir müessesese bu manada en muvaffak eserleri vücutte getirmiş demektir.

Mutlaka tevzi teşkilâtının iyi olması veya olmaması bir sanat hâdisesi değil, bir ekonomik vaktadır.

Ekonomik hâdiseyi güpe gündüz sanat hâdisesi diye kabul etmemize imkân yoktur. O halde bunun yerine "elden ele dolaşan eser," mefhumunu koyalım. Bu da çok su götürür bir şeydir. İnsanı sürükleyen türlü, türlü kuvvetler vardır. Bir ihtilâl beyannamesi. Bir miting, insanın hislerini gıcıklayan, hayalini okşayan, insiyaklarını ayağa kaldıran bir çok ment-balar sayabiliriz.

Hikâyei heft peyker'de hangi tarafın sanat kuvveti ile, hangi tarafın insiyakları şahlandırmak suretiler insanları sürüklediğini

Denebilir ki, sanat değerleri sosyal bağlarla bir eser sürükleyici olmalıdır. Kuvvetli bir eserin bir lokomotif gibi sosyal vakaları sırtında taşıdığı bir hakikattir. Fakat bu bahisleri niçin mücerred sanat bahsi olarak konuşmalıdır?

Bu bahisler mücerred sanat bahsi olarak konuşulmadıkça cevapları kolaydır. Eserinin sürükleyici olmasını isteyen bir muharrir eğer bunda muvaffak olmamış ise kendisi davasını anlatmamış, yahut anlattığı davaya inanmamıştır. Fakat bu hata bir sanat hatası olmaktan ziyade politika taktiği ne ait bir hatadır.

Bir sanat eseri insanları sürüklemeyi mi? Meselâ romanlar hayata tipler vermezler mi? Romanca, Halik değildir. Yok olanı halketmez, var olanı keşfeder. Meydana çıkarır.

Keşfeden muharrir bu keşfi sempatik gözüklenler tarafından sevilir, eserleri insanları sürükler. İnsanlar çok defa hangi muharrirleri okurlar; kendilerinin temsil eden adamı. Bu tahlil karşımıza esaslı bir mesele çıkarır.

Okuyucu ile muharrir aynı safata değilseler birbirlerini anlamazlar, birbirlerini sevmeyizler. birbirlerini görmeyecektirler.

Okuyucu böyle muharririn adını anmaz, bu cins muharrir okuyucuyu mânâsız bir mahlûk adeder.

Bizde edebiyat meselelerini tetkik ederken bu noktayı gözönünde bulundurmak lazımdır. Kısacası zümresini bulmayan muharrir havada savrulan yapraklar gibi mahayyet ortadan silinip kaybolacaktır.

Sadri Ertem

(Sonu Sa. 5 Sü. 1)

ŞEHİRDE

"Tatlı İstanbul,"

Bir Yunan yüzbaşısının teşekkür mektubu

Mart isyanından sonra memleketimize iltica etmiş olan 14 Yunan zabıtinden sonuncusu yüzbaşı Merkuryo Vasilyus burada doğan "Tatlı İstanbul" isimli çocuğu ve karısıyla birlikte dün memleketine dönmekten evvel matbamızı ziyaretle şu teşekkür mektubunu bırakmıştır:

"Türkiye hükümetinin, bütün Türklerin Yunan zabıtlarına karşı gösterdiği çok ince konukseverliğe karşı derin surette minnettarım. Memleketime döner dönmez Türk konukseverliğini ve Türklerle karşı olan muhabbetimi bir kere daha ilân edeceğim. Türk Yunan dostluğu iki memleketin kalbinde köklemiştir. Seçim sonunda herhangi zümre iktidar mevkiine gelirse gelsin, mevcut dostluğun daha kuvvetle devamını temine çalışacaktır. Çünkü bu, iki milletin arzusu, saadet ve refahıdır."

Başbakanımızın yeni Patriğe cevabı

Kendisine bir minnet ve saygı telgrafı çeken yeni patrik Bay Bençamine Başbakanımız general İsmet İnönü şu cevabı vermiştir:

"Gösterdiğiniz hissiyata teşekkür ederim. Cumhuriyet ve vatanın huzuruna ve huzuruna için faydalı faaliyetler dilerim."

Ölen patriğin vasiyetnamesi henüz açılmamıştır. Ölen patriğin 30,000 bin lira kadar münferit borçlarına karşı 12,000 lira kadar da patrikhane tarafından tekefül edilmiş borcu olduğu söyleniyor.

Öğrendiğimize göre ölen patrik bu borcun büyük bir kısmını hayır işlerinde hali vakti yerinde olmyan papasların yiyecek ve giyecekleri uğruna yapmıştır.

Belediyeye alınacak maliye memurları

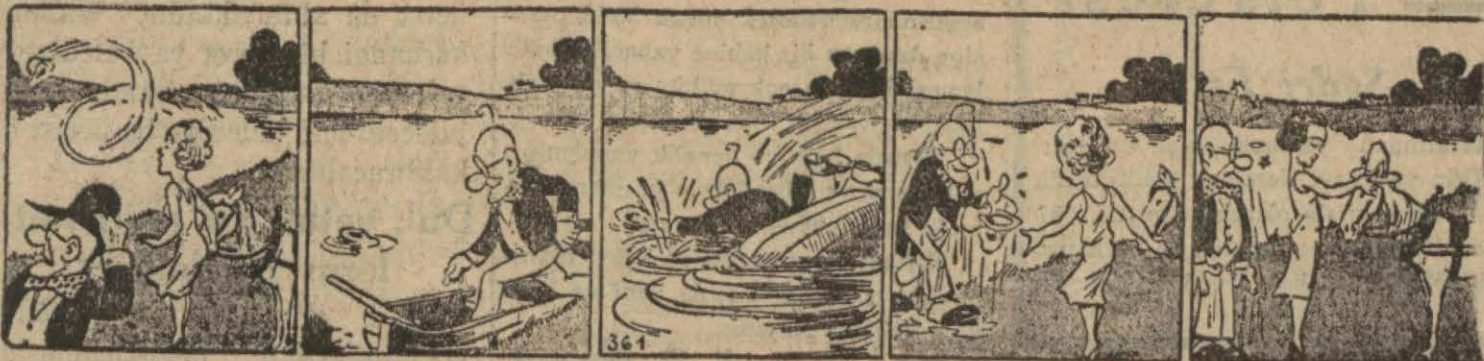
Bina ve arazi vergilerinin hazirandan itibaren belediyece alınacağını yazmıştı.

Halen maliye şubelerinde bu işlere bakan memurların belediyece verilmelerini kararlaştıracak olan komisyon dün vilâyette vali ve belediye re'isi Bay Muhittin Üstündağın başkanlığında toplanmıştır.

Bu toplantıda belediye muhasebecisi Bay Kemal ile Üsküdar Beyoğlu, İstanbul varidat müdürleri bulunmuşlardır.

Komisyon bir kaç gün sonra tekrar toplanarak belediyeye geçirilecek memurları tesbit edecek tir.

Yazısız Hikâye:

Şehir

Tiyatrosunun yeni çalışma programı

B. Ertuğrul Muhsin Viyanadan döndü

Şehir tiyatrosu rejisörü Bay Ertuğrul Muhsin geçenlerde tiyatro hakkında bazı tetkiklerde bulunmak üzere Viyanaya gitmişti. Rejisör, tetkiklerini bitirmiş ve dün şehrimize dönmüştür.

Öğrendiğimize göre Şehir Tiyatrosu için yeni bir faaliyet programı çizilmiştir. İçinde bulunduğumuz ay içinde salı geceleri "Per Günt" çarşamba ve perşembe geceleri "Aynaroz kadısı," cumartesi, pazar geceleri pazar matinesinde "Mırnav" cuma geceleri "Beyaz gömlekliler," Pazar günleri talebe matinelerinde "Karamazof kardeşler," temsil edilecektir.

Yeni programın tatbikine çok itina edilecek ve önümüzdeki aydan sonra yeni ve mühim iki dram sahneye konulacaktır.

Zengin bir eşya piyngosu tertip edildi

Haber aldığımızı göre Üsküdar tayyare ilçe şubesi menfaatine bir eşya piyngosu tertip edilmiştir. Piyngoda hayatların el emekleriyle meydana gelen bir çok işlemeli eşyalar, kıymetli eserler, tablolar ve saire vardır. Şimdiye kadar yapılan eşya piyngolarının hiç birine benzemiyen bir surette özenilerek tertip edilen bu piyngoya halkımızın rağbet edeceğine eminiz. Esasen herkesin iş tirak edebilmesi için biletlere yardım lira gibi az bir fiyat konulmuştur. Okuyucularımızı bu biletlerden birer tane edinmeğe davet ederiz..

Unyon Franzeze

Yarın akşam "Union Française" de oynanması kararlaştırılan bir piyesin ardından verilecek olan balo, İngiliz kralının ölümü dolayısıyla kaldırılmıştır, ve rilmeyecektir.

Be'ediye sihhî bir imdat otomobil daha aldı

Belediye dün yeniden bir sihhî imdat otomobili almıştır. Bu otomobil yedek olarak kullanılacaktır. 936 bütçesi ile bir üçüncü otomobil daha almacaktır.

TEAVÜN SANDIĞI — Belediye müessesatında çalışan kapıcı, hademe gibi müstahdemler için bir Teavün sandığı yapılmasına karar verilmiştir. Bu işle uğraşmak üzere belediyede bir komisyon kurulmuştur.

Şoförler

Plaka resminin indirilmesi istenir

Şoförler cemiyeti idare heyeti azalarından bazıları dün belediye yeye giderek alâkadar şeflerle görüşmüşlerdir. Şoförlerin mükemmelleri, plaka ücretlerinin indirilmesini istemişlerdir. Bunlar on iki buçuk lira olan plaka resminin yedi buçuk liraya, yedi buçuk lira olan resmin beş liraya indirilmesini, bu yapılmazsa şoförlerin bu resmi yakın bir zamanda verebilecek bir hale geleceklerini bildirmişlerdir.

Bu istek belediye daimi encümenince tetkik olunacaktır.

Şoförler cemiyeti azalarından biri dün demiştir ki:

"Cemiyet ilk iş olarak plaka resminin indirilmesini şoförlerin menfaatleri icabından gördü. Şimdi bu işin halli için çalışıyoruz. Belediye de müracaatımızı müsaait bir şekilde karşıladı.

Antre ücretini 26 kuruştan on beş kuruşa indirmek yolunda bir teşebbüsümüz yoktur. On kuruşa müşteri taşımak meselesi de daha münasip bir zamanda görüşülecektir."

Bir yılda ne kadar balık ve et yiyoruz?

Tutulan bir istatistiğe göre, İstanbul halkı senede vasatı olarak altı milyon kilo kadar balık, on sekiz milyon kilo da et yemektedir.

Nüfus başına 25 kilo et, dokuz kilo balık düşmektedir.

Mareşa Pilsudskinin yeğeni dün gömüldü

Lehistan konsolosluğu matbuat şefliğinde bulunan ve mareşal Pilsudskinin yeğeni olan Bay Gaştvad'ın öldüğünü dünkü sayımızda yazmıştı.

Diplomat meslekdaşın cenazesi dün Feriköydeki lâtın katolik mezarlığına gömülmüş ve törençe Lehistan konsolosluğu ve konsolosluk erkânı da bulunmuştur.

Beyaz Rus'ar

Yunanistanda yerleşecek olan Beyaz Rusuarın son kafilesi evvelki akşam "Providans," vapurite Pireye gitmiştir.

Boyacı dükânları Pazar günü açılmaz

Dükân sahibi kundura boyacıları belediyeye baş vurarak pazar günleri dükânlarının açık bulundurulmasına izin istemişlerdir. Belediye bu isteği reddetmiştir.

Nümüne hastanesi

Haydarpaşa Nümüne hastanesinin bütün hazırlıkları bitmiştir. Hastahane bir şubatta açılacaktır.

Gezintiler

Yardım yaratıcı ığı

Baskı işlerinde A.manyanın ne kadar ilerlediğini gösteren bir mecmua vardır. Adına "Divohe," derler. Almanca bilmediğim halde her hafta, hiç sektirmeden onu karıştırır, resimlerine bakarım.

Dünkü sayısında bütün yapıta kaplayan bir resim vardı. İlk vaktisiz bir karnaval görünüşü sandım. İçine birçok adamın girdiği kubbe kadar kocaman bir kazan, arabaya yüklenmişti. Halkla dolu bir sokaktan geçiriliyordu.

Evet, ilkin bir karnaval zevceliği sanmıştım. Fakat sonra seyircilerde bir karnaval sevinci, o günlerin rengi sayılan kahkahalı gülüşleri bulamayınca, duraladım. Merakım arttı ve Almanca bilen bir arkadaşına resmin ne dediğini sordum.

Meğer dünyanın en derin ve en içli bir şeyini, ben maskaralık sanmışım. Bu resim, "Mayans," ta çekilmiş imiş. Bu Alman şarında yılda bir gün bütün halk bir kazandan çorba içer ve o günlük mat fak harçlığını bu çorba karşılığı olarak bir yardım katusuna atar, toplanan para yoksullara dağıtılmış.

Bunu öğrenince, resme bakarak verdiğim yanlış hükümden ötürü bir daha utanmadım. "Mayans," ıtların dede türesi diye benimsedikleri bu yardım yolu, varla yokun arasına atılmış ne güzel bir gönül köprüsünü andırıyor. Geniş yapıları, engn bir kubbeler nasıl halka halka kemerler tutarsa, topluluklar arasındaki ruh b rliğini de bu köprüler perçinler. Yılda bir gün deyip geçmeyin. Bu gönülisinde aklın payı da unutulmamış. İki yüz elli bin kişilik şarın bir günlük sofrası harcı az şey değil. Yardımı yaşatan kök, yardımı sezdirmektir.

Bizde henüz bu kök filizlenmedi. 324 devrimindenberi "İlane," sözünün, kamsulardan sokaklara döküldüğünü hep biliriz.

Boynu kutulu çocukların, kolu damgalı adamların, kav. kapı dolaşmaları da epeyi eskidir. Kurban derisi, fitre, zekât, gelirlerinin bugün yardım bütçesinde yerleri var.

Fakat saklamak neye yarar, bu işi bir tat ve sevinc haline sokamadık, gitti. Rozetçilerin iğneli sepetleri pek göze batıyor. İlane katularının da birer teneke tramvay pasosu gibi kullanıldığını görüyoruz.

Yardıma ananeleştirmek, ona göreneğin güzelliğinden bir şey katmak gerek. Hele ortada Türk yüreği gibi, tükenmez bir altın damarı varken, bunu işlemek günâh değil mi?..

S. Gezaın

Gelenler, Gidenler

MACAR MÜTEHASSISI — Ziraat Bakanlığı tarafından Karacabey harası için tutulan Macar mütehassısı Bay Sankoviç dün şehrimize gelmiştir.

BİR FRANSTZ PROFESÖRÜ — Fransız Anatomi profesörü le rinden Bay Hanri Balbuva Tahrandan şehrimize gelmiştir. Buradan Parise gidecektir.

İlk ve güneşli havalar sürüyor. Evvelki gece yarısı lodos fırtınası ve bunu takip eden şiddetli gök gürültüleriyle karışık yağmurdan sonra havanın değişeceğinden korkanlar sabahleyin gene açık ve güneşli bir gök yüzüne karşılaştılar.

Yukarıki resimde bu güzel havalardan istifade için gezmeye çıkarılan küçükleri görüyoruz.

Otomobil ile ceylân avı

Mardin valisi Fehmi Vural sporcu valilerimizdendir. Haber aldığımız göre Mardinde otomobille ceylân avında muvaffakiyet göstermektedir. Mardin arazisi düz olduğu için otomobille ceylanlar kolayca takip olunarak avlanabilmektedir. Şimdiye kadar Fehmi Vural bu suretle on bir ceylanı diri diri yakalamıştır.

KISA HABERLER

* Kızılca hamam kaymakamlığına iç bakanlık hususi kalem şefi Bay Alâat-tinin tayin edildiği bildirilmektedir.

* Resmî dairelere ait otomobillerle bazı sefaret otomobillerinin plâka taşımamaları mahzurlu görülmüştür. Bu otomobillere de plâka takılacaktır.

* Sıhhat vekâleti teftiş heyeti reisî Fuat, sıhhi müesseseleri gözden geçirmeye başlamıştır.

* Yunusbalkların ve bunlardan çıkarılan balık yağlarının av vergisinden istisnasına dair Kamutaya bir lâyiha ve rilmıştır.

* Buğday fiyatları piyasada düşmeğe devam etmektedir.

* İktisat vekâleti vapurculuk şirketi vapurlarının hükümete devri üzerine yeni bir sefer programı tertibine başlamıştır. Dahilden ve hariçten bir çok tüccarların İskenderiye seferlerinin yeniden ihdasına dair yaptıkları müracaat üzerine de ilkbaharda seferlerin başlıyacağı bildirilmiştir.

* İlbaharda bütün İstanbul belediyesi hudutları içinde umumî bir lâmba maskeleme denemesi yapılmasına karar verilmiştir.

* Son zamanlarda Rusyadan başka Romanya da zeytin almaya talip olduğundan zeytin fiyatları yükselmiştir.

* Yüksek ticaret mektebinde ticari tahlilât laboratuvarında tahlil yapılırken sülfür dö karbon birdenbire patlamış ve talebeden birinin yüzü yanmıştır.

* VESİKA MUAYENESİ — Belediye zabıtası memurları evvelki gece otomobilleri çevirerek şoförlerin vesikalalarını muayene etmişlerdir.

* SİHHAT MÜDÜRLÜĞÜNDE — Vilâyet hıfzıssıhha komisyonu dün sıhhat müdürlüğünde toplanmış, şehrin umumî sıhhati etrafında görüşülmüştür.

* TEMSİLLER — Şehremini halkevi temsil kolu çalışmalarına başlamıştır. Bu münasebetle Şehzadebaşında Letafet apartmanında bu gece saat 8,30 da bir münasebeti olacaktır.

* Temsil kolu yarın da saat on birde talebeye, on beşte halka iki temsil verecektir.

Dilsizler Cemiyetinde

Sağır ve dilsizler kurumu başkanı Bay Süleyman Sırrı Gökler başkanlıktan istifa etmiştir.

Bu çekilme üyelere bugün saat 14 de bir toplantı yapılarak bildirilecektir.

Dokuz tarikatçı yakalandı

Ankaradan bildirildiğine göre gizli tarikat kurmak suçundan dokuz kişi tevkif edilmiştir. Bundan başka Ankaraya tabi kazalarda da on bir kişi yakalanmış bulunmaktadır. Bunların muhakemelerine yakında Ankara ağır cezasında bakılacaktır.

Sıhhi durum tetkik ediliyor

Sıhhat Bakanlığı teftiş heyeti başkanı Bay Fuat evvelki gün Ankaradan şehrimize gelmiştir. Bay Fuat şehrimizin sıhhi durumile meşgul olacak ve Bakanlığa bir rapor verecektir. İspekter dün Haydarpaşada yeni yapılan Nümmune hastahanesini gezmiş ve öğleden sonra Gureba hastahanesine gitmiştir. Bu hastahanelerin seçerlerinde ölen eczacısına ait dosyaları gözden geçirmiştir.

Buğday ve Un

Dün borsaya 192 ton buğday, 45 ton un gelmiştir. Bir kaç gündür süren düşük fiyatlar dün de devam etmiştir. Dün borsada pek az muamele olmuş, sert buğday hiç satılmamıştır.

İstanbul Belediyesi Şehir Tiyatrosu
Bugün saat 14 de Çocuk Tiyatrosu Gülmiyen Çocuk Yazan: M. Kemal Akşam saat 20 de MIRNAV Operet. Yazan: AFİF OBAY Müzik: A. BOZER

Fransız tiyatrosu

HALK OPERETİ
Bugün Matine saat 16 da. Bu akşam saat 20,30 da DENİZ HAVAS. Büyük Opere. 3 perde 1 tablo Yazan: Yusuf S. ruri. Müzik: Kalo Kapoçelli Gışe gündüz açıktır. Fiyatlar: 35 — 50 — 60 — 75 — 100. Loca: 400 — 400 Telefon: 41819

Politika Felsefesi

Sadri Ertem

tarafından yazılmış olan bu eser Dün ve Yarın Tercüme Külliyyatının 49 uncu kitabı olarak çıkmıştır. 667 sahife olmasına rağmen 75 kuruştur. VAKİT Kütüphanesi ve her kitapçıda

SIYASA

Mısır yeni bir ihtilâl arfesinde

İngiltere ile Mısır arasındaki münaşebetler birdenbire en ehemmiyetli safhaya girdi.

Vaziyet şu merkezde idi:

İngilterenin Mısır temel yasasının ilânına karşı geldiği anlaşıldığından milliyetperverler mücadeleye başladılar. Mısırda her gün kanlı hâdiseler vukubuluyordu. Bütün meclset temel yasasını istemekte müttehit olduğunu göstermek için bütün fırkaların liderleri birleşmiş ve krala müracaat ederek 923 temel yasasının ilânını istemişlerdi.

Bu vaziyet karşısında Mısır kralı temel yasasını ilân etti.

Yapılacak ikinci iş genel seçimdi. Mısır fırkaları genel seçimde birbirile savşa girişmemek için aralarında anlaşmalar ve Vefd partisine yüzde 75 nisbetinde ekseriyet temini mukabilinde geride kalan yüzde yirmi nisbetindeki akalliyetin dört fırka arasında taksimini kabul ettiler.

Bu fırkalar şunlardır:

1 — Meşrutiyetçi liberaller. Bu fırkanın lideri Mehmet Mahmut paşadır. Fırka münevverlerin bir kısmından müteşekkil bir akalliyeti temsil eder. Mehmet Mahmut paşa kuvvetli bir şahsiyettir.

2 — Vataniler. Bu fırka tarihî bir değeri haizdir. Mısırda teşekkül eden ilk vatanperver fırkadır. Fırkanın müessesisi Mustafa Kâmil, Mısırda millî şuur uyandıran ilk liderdir. Bugün ancak tarihi ve an'anesi yüzünden bir kıymeti haizdir.

3, 4 — İttihat ve Şaab fırkaları. Bunların birincisi, "Vefd" partisinin kâzandıgı kahir ekseriyeti saray etrafında toplamak maksadile teessüs etti ve bu işi başarmağa muvaffak olamayınca mütekait paşalardan, zengin eşraftan bir kaç kişinin elinde kaldı. İttihat fırkasının iflâsından sonra aynı maksadı daha cazip bir ünvan altında gerçekleştirmeye çalışacak bir fırka daha teessüs edildi ve buna (Eşşab) yani (Halk) fırkası adı verildi. Bu fırkanın lideri olan İsmail Sıtkı paşa iş başına gelmiş, temel yasasını kaldırarak irticai temsil eden ve demokrasiye bir darbe indiren yeni bir temel yasası çıkarmıştır. Bu temel yasasına dayanarak seçim yaptı, meclisi kurdu ve dört sene Mısırın başında kaldı. Fakat memleket bu fırka ile beraber değildi ve olmadığını gösterdi. Nihayet bu fırka düştü.

Vefd fırkası, yani kahir ekseriyet fırkası, bu son iki fırkanın daima taarruzuna uğradığı halde bir tek fırkanın müttehit cephe dışında kalmaması için bunlarla da barıştı ve bunlara da genel seçimde bir hisse ayırdı.

Genel seçim önümüzdeki martın 10 unda yapılacak ve o zaman Mısırın başına ekseriyete dayanan bir hükümet gelecek, bu hükümet İngiltere ile müzakereye girerek bir muahede imzalayacaktır.

Nedense, İngilterenin Mısırdağı mümessili beklemek istemedi ve müttehit cephe ile derhal müzakerenin açılması ni dileyerek, yeni bir kabinenin teşkilini ileri sürdü.

Bunun üzerine Nesim Paşa çekildi ve Nahhas Paşa kabineyi teşkile davet edildi. Fakat bu kabinenin müttehit cepheyi temsil etmesi istendi. Yani Nahhas Paşa, Mısırın ekseriyete karşı harp açan, millî küllenin dağılması için uğraşan iki fırkanın liderlerini de kabinesine alarak bir hükümet vücade getirecekti.

Nahhas Paşa bu teklifi reddetti. Çünkü bu unsurlar böyle bir kabineye kuvvet vermez, ancak zâf aşılabilir, kabine içinde türlü türlü entrikaların çevrilmesine yol açarlar ve millî cepheyi daima içinden sarsarlar.

Nahhas Paşanın bu şekilde kabine teşkilini reddederek ancak Vefd partisine dayanan bir kabine yapacağını söylemesi Mısırda çok mühim ve çok tehlikeli bir vaziyet ihdas etmiştir.

Mısırda halk ve gençlik yeniden ayaqlanmış ve mücadeleye yeniden girişmeğe hazırlanmış bulunmaktadır.

Nahhas Paşanın teklifi kabul olunmadığı takdirde Mısırda yeni ve kanlı kargaşalıklar beklenir.

Ö. R. Doğrul

Kültür işleri

Kanaat notu

En az 3 numara olacak

Liseler ve orta okullar için yeni bir imtihan talimatnamesi hazırlanmış ve talimatnamenin tatbikine başlandığını yazmıştık. Öğretmenlerin kanaat notu etrafında dilekleri Kültür Bakanlığı tarafından tetkik edilmiş ve istenen 3 numara dileği kabul edilmiştir. Talebe sınıf geçmek için kanaat notunda asgari üç alacaktır.

Makam paralarının beş aylığı ne vakit verilecek?

İlk tedrisat ispekte ve baş öğretmenlerinin sekiz aylık alacakları olan makam paralarının ilk üç aylığı verilmiş ve geriye kalan beş aylığı verilmemiştir. Beş aylık makam parası baş öğretmenlerin 50 ispekte ve 150 lira tutmaktadır. Öğretmen ve ispekte belediyeye bir dilekçe ile başvurarak bu işin halledilmesini isteyeceklerdir.

Mesken bedelleri

İlk tedrisat öğretmenlerinin mesken paralarının bütçede fazla gelir olmadığı için bu yılda verilmesine imkân görülemediği. Öğretmenlerin bu hakkı bakılacak ve ileride verilmesine çalışılacaktır.

TİFO AŞISI — Bütün okullarda talebeye tifo aşısına devam edilmektedir. Aşırı bir müddet daha sürecektir. Aşırı olan okula iki gün tatil verilmektedir.

Fransızlar yakında tiftik alacaklar

Fransa ile başhyan takas muamelesi son günlerde daha ziyade inkişaf etmektedir. Her iki hükümette takas işlerini iadrede eden teşekküller tüccarlar için daha ziyade kolaylık temin edecek çareler üzerinde incelemeler yapmaktadır. Fransanın yakında mühim miktarda tiftik alacağı söylenmektedir.

TİFTİK FİYATLARI YÜKSELTİLDİ Mİ?

İspanya ile yapılan yeni anlaşmadan sonra bu memleket Türkiye'den fazla miktarda tiftik ihraç edileceği yazılmıştır. Son günlerde Sovyet Rusyanın da tiftik alması üzerine, tiftik satıcılarının fiyatları yükselttikleri hakkında bir şayia dolaşmağa başlamıştır. Dün alâkadar makamlardan bu şayanın doğru olup olmadığını sorduk. Şimdiye kadar piyasada böyle bir hadise kaydedilmediği cevabını aldık.

Yemiş iskelelerine yanaşma parası kalkıyor

Eminönü ile Yemiş arasında kayık ve mavunaların yanaşması için yapılmış olan on iki iskeleyi, belediye kontrol etmeğe başlamıştır. Haber aldığımız göre bu işkeleler ruhsatıyesiz yapıldığı için belediye bunu kanuna uygun bulmamıştır. Diğer taraftan bu işkelelere yanaşan mavunalarından bir ücret de alınmaktadır. Halbuki herhangi bir ücret ya belediyeye yahut imtiyazlı bir şirkete ait olabileceği için belediye bu ücreti de kaldıracaktır.

Dul, yetim ve mütekaitlerin cüzdanları

Dul, yetim ve mütekaitlerin cüzdanlarının değiştirilmesine

Bir çok gençler Şarkta çalışmak istiyorlar

Üçüncü genel ispekte teşkilâtında çalışmak üzere 12 lira ücretli bir daktilolo istenmişti. Bu daktilolo için 120 kişi müracaat etmiş, vilâyette büyük salonda bunların imtihanı yapılmıştır.

Üçüncü genel ispekte Bay Tahsin Uzer dün yine vilâyete gelmiş, vakte kadar meşgul olmuştur. Bay Tahsin Uzer bir çok gençler başvurularında şarkta çalışmak istediklerini söylemişlerdir. Bay Tahsin Uzerin giderek gün henüz kat'i olarak tayin edilmiştir.

Bir kısım memurlar evvelce de yazdığımız gibi yarın hareket edeceklerdir.

Bay Tahsin Uzer mütakasında pacağı islahat arasında, muhtelif vilâyetlerde çıkan gazeteleri birleştirerek büyük bir gazete çıkarmak meselesi vardır.

Bundan başka seyfar kütüphanesi yapmak, terbiyevî ve sıhhi filmleri kütüphanelere varmaya kadar herkese gösterilen de programı içindedir.

Polis haberleri:

Kopan tramvay teli

Samatya ile Etyemez arasındaki tramvay teli evvelki gün kopmuştur. Zabıta kazandıktan hemen haberdar edildiği için tibat alınmış, kısa bir müddet içinde tel bağlanmıştır.

ÇARPIŞMA — Şoför Rıza idaresindeki 1962 numaralı otomobil Galatasaraydan geçerken tünelden gelen 375 numaralı tramvayla çarpışmıştır. Otomobilin murlukları parçalanmıştır.

SOKAĞA DÜŞTÜ — Beyoğlu

tabaşı Otonun oğlu beş yaşındaki Andon pencereden sokağa bakarken düşmüş, yaralanmıştır.

KALBI DURDU — Fatih

Karadeniz medresesi önünde adamın ölmüş olarak yattığı bitaya haber verilmiştir. Bu adamın cesedi belediye doktoru tarafından muayene edilmiş, kalbi durduğu için öldüğü tesbit edilmiştir. Üzerinde çıkan hüviyet rakasına göre, Eyüpte İslâm mahallesinde oturan Trabulusgarlı Abdullah olduğu anlaşılmıştır.

BİR KADIN YARALANDI

Beyoğlunda Cumhuriyet caddesinden geçen Akile isimindeki bir kadına şoför Cavidin idaresindeki 3985 numaralı kamyon çarpmış, yaralanmıştır.

ÜTÜDEN YANGIN — Teşvikiye

simde Telgraf sokağında rumeli karaperver cemiyetinin bir odasında bırakılan ütuden yangın çıkmış, bir masa yanmıştır.

ZAYI

Kütahya idadisi rüştiye öğrencisi aldığımız tasdiknamemi zayı ettim. nisini alacağımın eskisinin hükümet tur. (V. No. 12944)

123 Mektup

Üçüncü icra memurluğundan

Satılmasına karar verilen klanın saire musiki alâti 28—1—36 saat saat 10—10,30 a kadar Kumkapı rahimpasha yokuşu 8 No. da açık ma ile satılacağından almak isteyenlerin mezkûr gün ve saatte bulunmaları ilân olunur. (V. No. 12944)

bir iki güne kadar başlanacak Alâkahların şubelerine müracaat etmeleri lâzım gelmektedir.

Yabancı Posta

Boşanma rekoru Yugoslavyada

En çok evlenen ve en çabul boşanan kadınlar kimlerdir? Şimdiye kadar herkes bu suale cevap bulmak için derhal Hollivud artistlerini düşünürdü. Filhika sinema yıldızlarının çoğu boşanmak rekorunu kazanmış diye sayılırdı. Halbuki son günlerde yapılan bir tetkik bu zannın yanlış olduğunu göstermiştir. En çok koca değiştiren kadınlar Amerikada değil, Balkanlarda Yugoslavyada Sombor civarında küçük bir köydedir. Sofiya Niçeviç isminde bir köylü kadın bu defa altmış yaşında ölmüştür. Ve bu kadının hayatta on altı defa nikâh ile koca değiştirdiği anlaşılmıştır! Bu kadının kocalarından beşi ölmüştür. Fakat on birinden resmî surette boşanarak ayrılmıştır. Boşanma sebepleri hep geçinememek, erkek ile kadının tabiatlerinde uygunsuzluk meselesidir.

İki müessesese arasında bir izdivaç

Fransada tiyatro buhranı bulunduğumalumdur. Bunun sebeplerinden başlıca şüphesiz ki radyo ve sinemanın çok ilerlemiş olmasıdır. Uzun zaman bu buhrana artık tahammül edemiyerek kapanmak derecesine gelmiş olan meşhur Fransız tiyatro müessesesi (Maison de Molière) i kurtarmak için (Devlet radyosu) ile birleştirmek çaresi düşünülmüştür. Bir kaç gün evvel bu maksatla toplanan bir içtimada Fransız komedi idaresi müdürü (Alexandre) şu sözleri söylemiştir:

— Sayın baylar, biz mazisi çok parlak bir müesseseye mensup bulunuyoruz. Vakti bu müessesenin duvarlarının yaldızlı renkleri zamanla biraz uçmuş, biraz solmuştur. Bununla beraber bugün elimize güzel bir izdivaç fırsatı geçmiştir bulunuyor. Bize izdivaç için tek lif edilen bayan çok güzel, çok genç, izdivaç cihazı olarak yanında üç milyon franklık bir serveti de vardır. Bay-

Eserler niçin sürükleyici değildir?

(3 üncü sayfadan devam)

Okuyucu muharririnde ideali ni, muharrir okuyucusunda yapaçağı eserin maddesini bulur.

Eser muharrir kadar okuyucunun malıdır. Sürüklemek bahsi bundan sonra mevzuubahs olur.

Halbuki okuyucuyu, ya ni muharririn üzerinde işleyeceği maddeyi ortadan kaldırdıktan sonra eserin okuyucuyu sürüklemesi için dünyanın bütün beygir kuvvetleri bir araya getirilse kimseyi bir santim yerinden kılmataz.

Bu bir nokta; fakat bizde sürüklenmesi mevzuubahs olan münevverlerdir. Bu münevverler de türlü, türlüdür.

Bir kısmı yerli malıdır. Yerli malı eserler üzerinde onların hayranlıklarını görüyoruz.

Bir kısmı doğduğu günden beri mektep, sinema, radyo ve aile vasıtasile mütemadiyen başka iklimlere sürüklenmektedir. Bunlar, bizim aramızda henüz bedbaht bir muhacir hissile yaşamaktadırlar.

Onlar için mukadder olan âkibe, onlar her saniye sürüklenmektedirler. Bunların gözleri başka ufuklara dikilmiştir. Idealleri başka bir dünyanın haritası içindedir. Bunlar bizim topraklarımızı za düşükleri için bedbahttırlar; onlar kendilerini bir gün bir vapuran gelip bu ıssız adadan kurtaracağına inanmışlardır Bu acapik iklimlerin yolcularına bizim da-

Hayatta ve ölümden ikizlik

Amerikada (Massachusetts) hükümeti dahilinde (Wrentham) köyünde bu kere iki kardeş aynı günde ve aynı saatte ölmüşlerdir. Her ikisi de yetmiş yaşında olan bu iki kardeş ikiz olarak aynı gün ve saatte doğdukları için aynı günde ve aynı saatte ölmüş olmaları hakikaten agrip bir hâdisedir. Garabetin derecesine bakmalıdır ki ikiz kardeşlerin ikisi de aynı hastalığa, yani mide kanserine tutulmuşlar, hastalıklarının seyri aynı şekilde devam etmiş, nihayet dediğimiz gibi aynı gün ve saatte ölmüşlerdir. Bu, biyoloji âlimlerini gerçekten alâkadar eden bir hâdisedir

Bir aile kavgası

Bugün harp halinde olan İtalya kralı ile Habeş imparatoru bundan üç beş sene evvel çok dost idiler. O kadar ki 1928 senesinde İtalya kralı Habeş imparatoru Haile Selâsiye'ye (Collare dell'annunziyata) ismindeki nişanını vermişti. Bu nişanı alan İtalyada en yüksek bir imtiyaz derecesine mazhar oluyor demektir. Çünkü nişanı alan kimse doğrudan doğruya İtalya kralına "yeğenim,, diye hitap etmek hakkını kazanmış olur!

Son günlerde bir İtalyan romancısı hususi bir mecliste bu hâdiseye ima ederek:

— İtalyan — Habeş harbi bir aile kavgasından başka bir şey değildir... Demiştiler!

lar, hiç düşünmiyelim, vakit geçirmiyelim, hemen evlenelim. Bize genç zevce olarak verilen dilberin bütün arzularını yerine getirelim. Bu sayede bizim eskimiş olan müessesemiz de gençleşecek. Es ki saadet günlerini belki yeniden yavaşamağa imkân bulacaktır...

Bu nutuktan sonra iki müessesese arasındaki izdivaç mukavelesi imza edilmiştir. Bugün artık Fransız komediyeeri ile Fransız Devlet radyosu balayı içindedir.

Köpek eti

Prag'da pek makbul!

İstanbulda köpek eti satan bir ciğercinin yakalandığı yazılmıştır; son posta ile gelen Prag gazetelerine göre burada son zamanlarda köpek eti satmak revaç bulmaktadır. Köpek eti yiyenler şehrin fakir tabakadan olan halkıdır.

Köpek kesmek için gizli mezbahalar vardır. Köpek mezbahalarını idare edenler zavallı köpekleri ele geçirmek için hileli vasıtalara müracaat etmektedir. Bununla beraber köpek eti gene ucuz değildir. Âlâ, fevkalâde diye muhtelif cinslere ayrılan bu etin fiati kilo başına üç frank ile dört frank arasındadır.

Köpek etinin en makbulü iki yaşında olanıdır. Bu yaşdaki bir köpeğin eti dana etine benziyor muş!

valarımız, baş ağrısından başka ne verebilir?

Eğer onlardan biri çıkmışta bizi sürükleyecek eser vermiyor sunuz derse ben ona şu hikâyeyi anlatırım: ,

Vaktile adamcağızın biri çekmiş afonyu, çekmiş afonyu doğru hamama gitmiş;

— Bu afonyu beni tutmadı demiş, ayağında takunyalar, belinde peştemal hamamdan sokağa çıkmış, afonyu satın aldığı aktarın dükkânının önünde durmuş:

— Efendi demiş, sen bu afonyu galba toprak karıştırmışsın bir türlü tutmuyor...

ŞenSütun

Ben götüremem, o hiç götüremez!

Dördüncü Sultan Murad Bağdat seferinden döndükten sonra İstanbul ile Bağdat arasında mümkün olduğu kadar az bir zamanda posta işletmeğe karar vermiş. O vakitki vasıtalar ile on altı günde posta götürebilecek bir adam aranmış. Padişah Sadrağzama şiddetli emirler verdiği için şehrin bütün mahallelerinde dellâller:

— On altı günde Bağdada posta götürebilecek olanlar hükûmete müracaat etsinler!,,

Diye bağırması. Bu bağırma günlerce, haftalarca devam etmiş. Fakat hiç bir kimse bu posta işine talip çıkmamış.

Nihayet bir gün Süleymaniye'nin Tiryaki çarşısında afonyon yutan iki ihtiyar konuşurlarken gene dellâllerin sesini işitmişler.

Dellâlin ne diye bağırışını soruşlar ve anlamışlar. Bunun üzerine afonyon ihtiyarlarından biri kalkmış. Babîaliye gelmiş. Sadrağzama maruzatı bulunduğunu anlatmış. "Bağdat postası meselesi ile alâkadar,, dediği için ehemmiyetle içeriye alınmışlar.

Herkes Bağdada on altı günde postayı yetiştirecek bir adam çıktı zannederken ihtiyar Sadrağzamanın huzuruna çıkınca:

— Paşam, demiş, Bağdada on altı günde posta götürebilecek adam varsa gelsin, diye dellâller her yerde bağırıyor. Kalunuz on altı günde Bağdada gidemem. Bunu arzetmeğe geldim!,,

Bu söz üzerine Sadrağzam kuzmuş:

— Be adam, biz on altı günde Bağdada gidebilecek adam arıyoruz. Gidemiyecek adam değil!,,

Diye ihtiyarı kaptı dışarıya çıkartmış.

Fakat ihtiyar bir gün sonra tekrar Babîaliye gelmiş. Tekrar Sadrağzama maruzatı bulunduğunu söylemiş. Bu defa Sadrağzamanın adamları ihtiyarı tanıdıkları halde "Gâlîba maruzatını tamam söylemedi. Ben Bağdada on altı günde gidemem. Falan gidebilir,, demek için gelmiş olacak diyerek ihtiyarı gene içeriye almışlar. Fakat ihtiyar Sadrağzamanın huzuruna çıkınca bu defa da şöyle demiş:

— Fahametlû Paşa hazretleri. ben on altı günde Bağdada posta götüremem. Samatyada bir kardeşim var. Orada meyhanecilik yapıyor. O hiç götüremez!,,

Bilir misiniz?

Dünkü Sayımızda sorduklarımız ve cevapları:

1 — Torpido ne vakit icat edildi? — 1861 de.

2 — İstanbulda ilk tramvay ne vakit işledi? — 1871 de.

3 — Yeryüzünde ilk tramvay ne vakit kullanılmaya başlandı? — 1803 de.

4 — Lüks sabunda hangi yağ kullanılır? — Ayçiçeği yağı.

5 — İstanbulda kaç Çukurbostan var? — Altımermerde, Edirnekapısında, Sultanselimde.

YENİ SORGULARIMIZ

1 — Top ne vakit icat edildi?

2 — Gözlük ne vakit icat edildi?

3 — Galatakulesi ne vakit ve kimin tarafından yapıldı?

4 — "Ya görüldüğün gibi ol, ya olduğun gibi görün,, sözünü kim söyledi?

5 — Kaç çeşit gül vardır?

Kırkından Sonra

Azani Teneşir Paklar

Yazan: Sermet Muhtar Alus

25

Iskeleyi çek.. Halatı al.. üflüyorum.. üflüyorum.. üflediim...

Vücudüne elektrik değmiş gibi titriyerek sıçradı. O saniye sanki vücudünü ateş kaplamış, boğazı kurumuş, gözleri kararmış, başı dönmüştü.

Para çıkaramıyacak mı?.. Bilet almayıacak mı?

Yan dönüp gene arka cebe el uzatırken bu sefer de dirseği yumuşacak bir nesneye gömülür gibi oldu. O gergin, ılık teninin gök sü.

Artık tahammülü tükenmişti. Başını çevirdi. Açık eflâtlunlar giymiş bir huri.

Hacı bey o kadar kendinden geçmişti ki, şaşkınlığından çakentinin, pardesüsünün bütün ceplerine el daldırıyor, defterlerini, evraklarını, puslalarını düşürüyor, bir türlü cüzdanını bulamıyordu. Damadına:

— Bileti sen al, vapurda hesap görürüz! Diyebildi.

Damat beyde de akıl cicoz fikir marangoz... Onun gözleri de eflâtlunluda. O da kendini kaybetmiş, ağzı açık ayran delisine dönmüş.

Eflâtlunlu, kristal sesi gibi bir sesle biletçiye seslendi:

— Bana gitmek gelmek bir bilet veriniz Amet bey?

Allahtan olacak, kaptan hareket kumandasını vereceği esnada iskele memuru: (Bekle, Vacit bey efendi hazretleri buyuruyorlar!) diye haykırmış, vapur kalkmamıştı.

Kaynata, omuzları düşmüş, ayakları sürçe, sürçe, damad da başı arkada, tökezliye tökezliye vapura girdiler.

Vacit bey, gazinonun önünde faytonundan inmiş, şapkalı bir tatlı su frençile konuşmada.

Ne lâf, ne lâf, yeter tükenir gibi değil. Kapdan da, bacanın arkasındaki köşkünde, fesini düzeltmiş, göğsünü iliklemiş, (Allah ömürler versin efendim!) diyerek kandilli temennaha hazırlanmış da...

Bu vapu, Pendik, Kartaldan adaya gelen, yalnız Heybeliye uğrayıp köprüyü tutacak olan 14 numaralı (Aydın) vapuruydu.

O zamanın direk postası o. Sabahları bir buçukta adadan kalkar, akşamları köprüden 10 postasını yapardı.

Kaynata, önde, damat arkada, güç halle orta salona dalabildiler. Ayaklara, eteklere basarak, rumca, ermenice, yahudice azarlar işidip hiç oralı olmayarak yürüdüler. Dâna boyuna burnunu çekiyor, galiba o menekşe kokusunu arıyordu.

Civarı kadımsız bir yer araştırıyordu. Güneş vurduğu için sol taraf pencerelerinin önleri seyrekçe idi... Bir köşeye iliştiler.

Vacit beyefendi hazretleri buyurmuş olacaktı ki, kapıdanın

— Iskeleyi çek!... Halatı al!... Üflüyorum, üflüyorum, üflediim!... Tornhayt!.. Diye ağız kalabalıkları arasında, iskele memurunun cırlak sesi gene öttü:

— Beeeeekle, İzzet beyefendi

hazretlerinin büyük mahdumu âlileri teşrif ediyorlar!

Nihayet vapur kalktı. Heybeliye uğrayıp açığa vurdu.

Poyraz sıkıca estiğinden güverteden tek tük salona inenler oluyordu. Hacı Dâna, Anadolu kıyılarına gözü dalmış, (Yarab büyüksün!.. Allahım kudret ve kuvvetin sahibisin!.. Ulusun, ey haliki bahrü ber!..) Diye dudak oynatırken birden burnuna gene o menekşe kokusu geldi.

Başını çevirip de ne görsün? Eflâtlunlu huri tam karşiki sırada kendine yer istemiyor mu? Gözlüklü bir ihtiyarla yanındaki bir kırantaya:

— Biraz ayrılışız, oturazayım; yokarda usumusum! Demiyor mu? Onları aralayıp oracığa yerleşmez mi?

Dânânın o anda beti benzi gitmiş, fena sersemlemiş, her tarafını da bir titremedir almıştı. Güya yüzü pencereye çevrik, denizi ve karşı dağları seyrediyor ama ne gördüğünden haberi yok, bir bakır kör olup çıkmış. Meydan bulan Kâşif ise gözlerini eflâtlunadükmiş; ha ciğere bakan kedi, ha o.

Hacı, kafası yan durmadan bopyun damarları uyuşuk, güneş beyninde, menekşe kokusu genzinde azap çekerken kör olası şeytan içine giriverdi, dürttü.

Başını döndürüp bir baksa mı?.. Göze yasak mı var, kıyamet kopmaz a!..

Dayanamadı, yüzünü çevirdi. Eflâtlunlu ile göz göze gelir gelmez, elektrik çarpmış gibi, tepeden topuğa bir daha sarsıldı. Yüreği güm güm atıyordu. Gözlerini kapayıp bir müddet hafakanın hafiflemesini bekledi. Göz kapaklarını usuletle araladı. Tavşan uykusu vaziyetinde, eflâtlunluya baktı baktı.

Sahiden bir huri... Başında mor menekşelerle donatılmış bir şapka. Göğüs açık. Kollar dirseklere kadar çıplak. Elinde burulu bir paket, roğan bir çanta...

Kara gözleri mahmur, ağzı hokka, içinde iki sıra inci, teni de karmı kar... Omuzlar, bel, biçim ve endam mükemmel...

Dilberde de ona, hafifçe gülümseye öyle bir bakış ki sanki tanyor; ha konuştu, ha konuşacak...

Hacı, istakoz gibi kızarmıştı. Bir yandan başına çıkan kan bir yandan kızgın güneşten pişme, zırl zırl ter döküyordu. Vapur Fenerbahçe önünü geçiyordu. Artık durmağa takati kalmamıştı. Damadına:

— Sıcak fena bastı, hava alalım! Deddi. Kalktı. Hiç bir tarafa bakmadan yürüdü. Kâşif te peşi sıra...

Hava alacak adam, şaşkın şaşkın, alt salonun merdiveninden indi; cigara dumanından gözgözü görmeyen halvete girdi.

(Arkası var)

DİL YAZILARI

Güneş - Dil teorisine göre tecrübeler

- 5 -

Yurdumuzda bu kökten gelen isimler: (Amas - ya, Amas - ra, Amar - at, Amar - iç, Am - ut, Am - har, Am - ildus, Am - im, Am man, Amara, Amaran). Aynı kategoriden olanlar da şunlardır: (Em - evi, Em - ert, Em - eriyeye,) gene (Ağam + Am) esasına bağlı olan şu köy isimleri de çardır: (Mahan, Mahanda, Maha). Analizi-

Mahan = Ağ + Am + Ah + An + . + .

Mahanda = Ağ + Am + Ah + An + Ad + Ağ

Mahan = Ağ + Am + Ah + Ağ

Hepsinde de ana kök (Ağ + Am) dir. Eski Mısırdaki bir (Magan) vardır ki biz (Mahan) nın kendisidir:

Mahan = Ağ + Am + Ah + An

Magan = Ağ + Am + Ağ + An

(Ağ + Am) = Ağam = Am

kudret ve kuvvetin ışığı kendisi, işareti ve remzidir. (Ah, Ag) ise ayrı şeyler değildir. Mısırdaki Magan su kıyasındadır. Mahan, Mahanda, Mahaya) nın su kıyılarında olmaları pek tabiidir.

(1) (2) (3) (4)

Mahan = Ağ + Am + Ah + An

(1) Ağ = Kök; su demektir.

(2) Am = Ek; kök anlamını temsil eder.

(3) Ah = Kök mefhumunu tamamlar.

Şu hale göre: (Ağ + Am + Ah) = Ağamah = Mah

Tam mânâda su demektir. Bu kelimenin son konsonu da düşerek kalan (Ma = Su) sözünü Araplar su mânâsında kullanıyorlar.

(4) + An = Anlamın obje veya süjenin bitişine ve yakın muhitine getiren ek.,

Bundan sonra Bay Hasan Reşit Tankut en önemli bir kelime üzerinde duruyor:

"Ank., kelimesi ve diyor ki: "Bazı Sümer siteleri buna (Enki) dediler. Bunun bir adı da .Ea) dir. Enki bir Sümer sitesi olan Eru du tanrısıdır; sular üzerinde hükümdar akıl, feraset, ilim ve hikmetin tanrısı idi. Elişi ve yazı sanatını buldu. İnsanlığı tufandan kurtarmak için (Uta — Napiştım = Nuh) a akıl veren odur. Sümerliler de Enki insan adı olarak da kullanır. Enkidu, Gilgamesin sadık dostudur. Onu birçok belâlardan kurtarmıştır. Enkidunun Eti mitolojisinde de etkili bir rolü vardır. Boynuzlu ve kuyruklu bir adam şeklinde gösterilmiştir. Bu günkü Türk lehçelerinde de buna hisim olan bu kelimeler vardır: hatıra, feraset, istidat, kabiliyet = Ang; levha, manzara = Angu; idrâk, akıl, fehim = Angarmak; mâbed, mense, ilk, yarık, kapı, geçit, kader, kısmet = An; doğru, dürüst, açık, izah etmek, hazır = Ank; akıl, gayrimezrû, sağ taraf = Ung, ong, ang; mağmur = Angın, angın; hatıra = Anrı; hayâl, resim = Angu; idrâk = Anglayış; gafil = Anrı) eski, yeni Türk lehçelerinde ang, ank ile ilgili kelimelerin hepsinde şu mânâlar var:

1 — Kuvvet, kudret, asil yara-

tan,

2 — Akıl, zekâ, feraset, uyanıklık,

3 — Sadık, açık kalpli, dürüst

4 — Resim, hayâl, ışık

5 — Su

Sümer mitolojisinde de sular tanrısı.

Kelimenin bu anlamlarını öğrendikten sonra Ankaramızın analizini yapalım:

(1) (2) (3)

Ankara = Ağ + An + Ağ + Ak + Ar + Ağ

(1) Ağ = Ana kök; su

(2) An = Anlamın çok yakın bir muhitte ve tam bitişikte bir obje ve süje ile ilgisini gösterir.

(3) Ağ = Bu ek yukarıki anlamı ve münasebetini isimlendiren obje veya süje

(4) Ak = Düşünceyi tamamlamış ve manayı tayin etmiştir.

Şu hale göre (Ağ + An + Ağ + Ak) = (Ağanak) = (Ank) muhitine taşmayan fakat tamam ve muayyen bir su yani nehir veya göl demektir.

(5) Ar = Yakın muayyen, kat'î bir sahayı ve sahadaki hareketi gösterir.

(6) Ağ = Bütün bu anlamın ifadesi

Böylece Ankara bir suyun kat-

Bulgaristanda

Çankof iş başına mı gelecek?

Eski Bulgar Başbakanı rahat durmıyormuş

SOFYA — (Özel) — Köseivanof hükümetinin mümanaatine rağmen, eski başbakanlardan profesör Çankof var kuvvete hükümeti ele almağa çalışmaktadır. Bulgaristanın en kuvvetli partilerinden birinin lideri olan Çankof, memleketinin muhtelif yerlerinde toplantılar yapmağa ve parti mensuplarını teşci ederek faaliyete geçmeleri için harekete getirmeğe karar vermiş bulunmaktadır. Geçen gün Flibede yapacağı bir toplantıda bulunmak üzere Sofyadan ayrılmak isteyen Çankofun hareketine hükümet kuvvetleri mani olmuştur. Aynı gün Çankofun Flibeye giden ken geçeceği duraklarda bütün taraftarları toplanarak liderleri lehine tezahürat yapmışlarsa da Çankofun geçmeyeceğini öğrenince hükümeti protesto ederek dağılmışlardır. Kral Boris ile Çankofun arasının iyi olmadığı söylenmektedir.

Berutta

Sevgi yüzünden bir genç arkadaşını öldürdü

Berut, (Özel) — Bu ayın on üçüncü günü burada çok acıklı bir cinayet oldu. Hâdise aynı kıza iki gencin sevmesinden doğmuştur. Bir yıl önce Irakdan Beruta gelen Ahmet ve Celâl adlarında iki arkadaş aynı kıza sevmekte fakat bundan birbirlerine bir şey söylememekte idiler. Celâl, kızın ailesine müracaat ederek evlenmek isteğini bildirmiş, fakat aradan hayli zaman geçtiği halde cevap alamamıştır. Bu esnada kızın, arkadaşı Ahmetle seviştiğini duyunca, bir gün Ahmed'i yakalamış, kızdan vaz geçmesini söylemiştir.

Ahmet vazgeçmeyeceği cevabının vermiş, bunun üzerine Celâl tabancasını çekerek arkadaşını yaralamıştır. Yaralı genç hastaneye götürülürken ölmüştür.

İ ve muayyen bir sahanın bir yerini ifade eden bir isim demek olur. ki, bu suretle Ankaramızın en doğru bir ifadesini yapar. Ankaranın eski zamanlarda oldukça büyük bir su üzerinde kurulmuş olduğuna şüphe yoktur. Aşağıdaki isimlerin hepsi de su yakınında veya su kıyasındadır.

Ank, angig, angül, angüran, anguzeh, Anliya.

Ankaramıza bu adı verenler Baykal gölünün garbinden göçmüş Türklerdir. Baykal gölü garpın takasında Baykaldan çıkıp Yenişey (Yeniçay) büyük nehrine döken bir Angora nehri varki bu nehrin geçtiği mmtaka esasen coğrafyacıların ilmi ifadelerine göre dünya yüzünde ilk sudan sırtını çıkarmış ilk insanlık mmtakasıdır. Ankaranın ne kadar eski bir Türk şehri olduğunu anlamak için bu ilmi izah çok inandırıcıdır kanaatindeyiz.

Bu tarihi ve coğrafi izahlardan meydana geçiyor ki, Ankaramız içinden geçen sularla alâkadar olanlar Türkler tarafından isim almış gayet kadim bir Türk şehridir. —BITTI—

Sovyet ordusunun son manevraları

Evvelki akşam konsoloslukta gösterilen film büyük takdir duygularıyla karşılandı

Yukarda: Stalin (solda) Vorşilof yoldaşlar manevralarda
Alta: Sovyet ordusunun bir suvari ku'ası

Evvelki akşam şehrimizdeki Sovyet konsolosluğunda baş konsolos Bay Leon Haykis tarafından verilen süvarede gösterilen Sovyet manevraları filmi seyredenler üzerinde büyük takdir hisleri uyandırmıştır.

Asrın en ileri teknik vasıtalarile makineleştirilmiş dost memleket ordusunun yüksek bir zekâ ve mukavemet örneği sayılabilecek harekâtı, evvelki akşam gösterilen filmde bütün değerlerle görülmüyordu.

Filmin sonunda Sovyet Harbiyekomiseri Vorşilof yoldaşın sulh tan ve onu koruyan kuvvetten bahseden bir söylevi dinlenilmiştir.

Bir orduyu bir an içinde ağır teçhizat ile birlikte bir mevziden bir mevzie nakleden cesim tayyareler, çevik, mukavemetli ve muhkem tanklar, griz ve seçi eferrat, mevkiin tabiatına uygun su-

rette hazırlanmış gizlenme tertibatında görülen pratiklik, seri hareket, ve bu meyanda manevranın yapıldığı Kiyef civarının güzel manzaraları gözleri mahiyetteydi.

Filmden sonra misafirlere zengin bir büfeden ikram edilmiştir.

Yemek esnasında Sovyet baş konsolosu Bay Haykis sulhu seyyen başlıca iki memleket olan Türkiye ve Sovyet Rusyadan bahsedilen bir kısa ve samimi söylev vermiş, buna Bay Neşet Halil Aşta, mukabele etmiştir.

Misafirler gece geç vakte kadar izaz edilmiş ve ziyafeti idare eden baş konsolos Bay Haykis İzmir konsolosu, konsolosluk başkâtibi Bay Kemal K'tabof ve diğer şelerden Bay Rigerman, "Tasajansı muhabiri Bay Stoklitz tarafından büyük alâka görmüşlerdir.

Bir cinayet daha

Bulgaristanda yeniden iki Türk mekteplisini öldürdüler

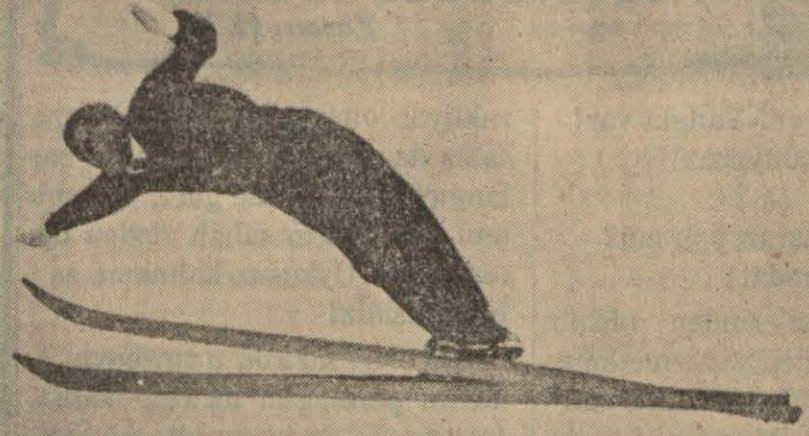
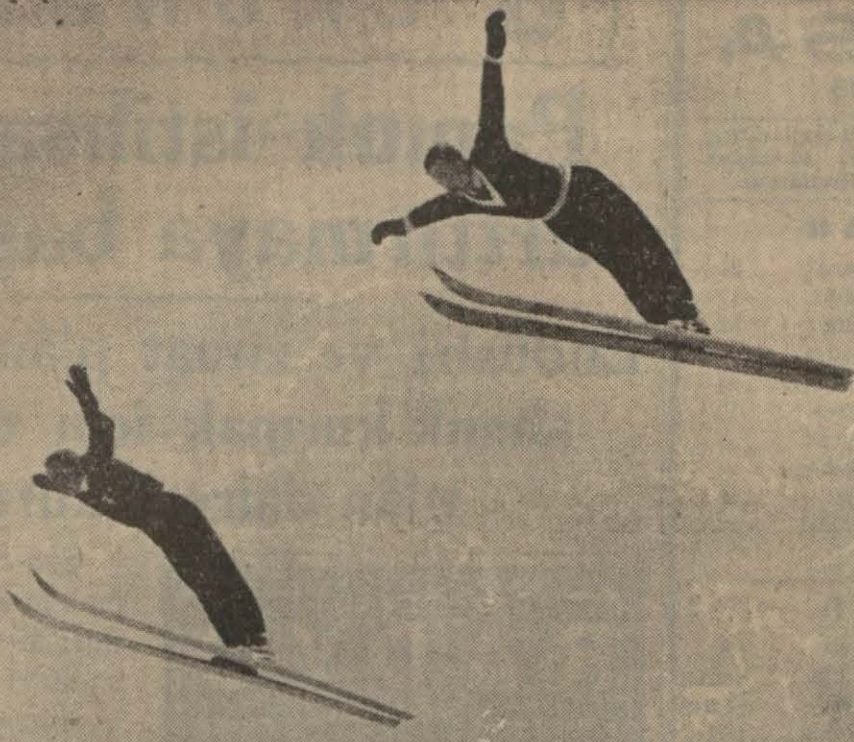
Bulgaristanın Selvi kasabasında zengin ve tanınmış Türklerden Mehmet oğlu İbrahimin evine hırsızlık maksadile girmiş olan haydutlar, İbrahimin 400.000 leva parası ile 40 adet sarı lira -sını çaldıktan sonra 15 yaşlarında oğlu Aziz ile komşu çocuklarından 13 yaşındaki Ahmet oğlu Hüseyini de kuzu gibi boğazlayarak ve kafalarını keserek öldürmüşlerdir. Gece saat dokuz raddelerinde ev sahibi İbrahimin ve karısının evde bulunmadıkları bir zamanda yapılmış olan hırsızlığın meydana çıkması için bu iki mektep talebesi çocukların öldürüldükleri zannolunmaktadır. Saat onda eve gelmiş olan Azizin

Almanya'da
MÜHENDİS MEKTEPLERİ
Ingenieur-Schule (HTL) **Mitweida**
Makineier/elektrik mühendislikleri/İşletme bilgileri/otomobil ve tayyareciliği
Program parasız

Istanbul beşinci icra memurluğundan:

Mahcuz ve paraya çevrilmesi müddet karrer ev eşyası 28/1/936 tarihine müteaddif salı günü saat dokuzdan itibaren 136 sınıpaşa dereboyu dört kuyuda 136 numaralı evde satılacağından taliplerin yevmi mezkûrda mahallinde bulunacak memura müracaatları ilân olunur.

valdesi, kapıdan içeri girince çocukların kanlar içinde ve ceset halinde yerde yattıklarını görünce bayrak evlâtlarının üzerine yıkılıp kalmıştır. Zavallı valde henüz kendine gelememiştir. Hayatı tehlikededir.

Hattada bir:

Dünya siyasasına toplu bir bakış

(Üstünyü 1 incide)

Şekilleri, kıyafetleri birbirine çok benzediği halde talihleri, hayatları, akıbetleri birbirine hiç uymayan bu iki yeğin hükümdar Danimarka kralının torunları idiler. Bunun için bu ihtiyar krala Avrupanın babası adı verilmiştir.

İngilterenin dış siyasası:

İngilterede kral değişmesi bu memleketin dış siyasasında herhani bir değişiklik getirecek bir hâdise değildir. Kral beşinci Corcun ölümü ve yerine Edvard'ın geçmesi ile İtalyan — Habeş meselesinin cereyanı üzerinde herhangi bir tesir vukuu beklenemez.

Geçen gün yeni ve genç İngiliz dış bakanı Eden intihap dairesinde bir siyasi nutuk söylemişti. İlk defa olarak İngiliz devlet adamının ağzından bu nutukta dikkate değer sözler vardı. (Eden) 1914 senesinde İngilterenin harici siyasette tereddüt eseri göstermekle büyük harbin çıkmasına sebep olduğunu izah bir surette kaydederek bugünkü İngiliz siyasasının esası sebat ve istikrar olduğunu ifade etmiş, bundan sonra İngilterenin kolektif emniyet programını şu tarzda izah eylemiştir:

— Dünya sulhu mütecavizleri evelden korkutacak derecede kuvvetli bir organizasyon sayesinde muhafaza edilebilir. Fakat bu organizasyon meseleleri aynı zamanda silâha müracaat etmeğe ihtiyacı bırakmayacak surette halledilebilmek için de elâstik bir mahiyeti haiz bulunmalıdır. İşte ancak böyle bir organizasyon teşekkül ettiği ve bu netice filen isbat olunduğu zamandır ki silâhların azalmasına çare bulunabilir.

Yeni İngiliz dış bakanının bu sözleri iş başına geçtikten sonra Cenevre politikasını değiştireceğini zannedenlerin yandıklarını göstermektedir.

Yine İngiliz bakanının sözleri arasında biri Almanya'ya, ikincisi Milletler Cemiyetine ait birer fıkra vardır ki arsulusal siyasa bakımından dikkatle okunmağa layıktır. Bahsettığımız bu fıkralar geçen yıl hâdiselerini hatırlattıktan sonra söylenmiştir ki bunların içinde en mühim olanı iki hâdiseyi şu suretle kaydetmektedir:

— Silâhlanmak hakkını isteyen kuvvetli bir Almanyanın meydana çıkışı ve arsulusal siyasa hayatında müteaddit vaziyetten kuvvetli bir mes'uliyet mevlime geçen Milletler Cemiyetinin görünüşü...

Fransız buhranının sonu:

Fransada bir kaç gün evvel başlayan kabine buhranı dün bitmiştir. Radikallerden (Saro) yeni kabineyi teşkil etmiştir. Kabinenin öbür azası radikaller ile mutedil sağ ve mutedil soldan mürekkeptir. Dış bakanlığa eski başbakanlardan Flanden getirilmiştir. Flanden geçen yıl bugünlerde Fransada iş başında bulunuyordu. O vakit Londra'ya ziyaret etmiş ve bu ziyareti esnasında terek hedeflerini tayin için çalışmış bunda muvaffak da olmuştu. Onun için dış bakanlığa bu zatın getirilmiş olması Londra siyasî mahafilinde memnuniyetle karşılanmıştır. Londrada görülen bu memnuniyete bakılırsa Flanden'in Cenevre siyaseti ile İngilizlere

Laval'den ziyade yaklaşacağına hükümlunabilir.

Bununla beraber bu hususta bir karar vermeden evvel yeni hükümetin işe başlamasını ve bugünkü hâdiseler karşısında bir vaziyet almasını beklemek daha doğrudur.

Almanya ve Lokarno:

Almanya, İngiltere, Fransa ve İtalya, Belçika devletleri arasında akdedilen 1924 tarihli (Lokarno) muahedesinin esası şudur: Almanya ile Fransa ve Belçika arasında müşterek olan hudutların taarruzundan masun olması, şayet bu hudutlara Almanya, yahut Fransa tarafından bir taarruz vaki olursa İngiltere ile İtalyanın öbür tarafa yardım etmesi.

Bu suretle Lokarno muahedesi mucibince Fransa şark hudutlarını Almanya'ya karşı, Almanya da garp hudutlarını Fransaya karşı temin etmiş oluyordu. Son günlerde Alman gazeteleri Lokarno muahedesinin İngiltere ve Fransa tarafından bozulduğunu iddia ederek şiddetli neşriyate başlamışlardır. Bu neşriyatın sebebi de İngiltere ile Fransa arasında müteakbil askeri emniyet muahedesini akdedilmiş bulunmasıdır. Alman gazeteleri Fransa ile Almanya arasındaki bu anlaşmanın Lokarno muahedesini ihlâl ettiğini yazmakta, (Ren) deki Demilitarizasyon mntakanın Almanya tarafından tahkim edilmesini istemektedir.

Bu neşriyat üzerine Fransanın Berlin elçisi (Fransuva Ponse) Alman hariciye müsteşarını ziyaret etmiş, İngiltere ile Fransa arasında son zamanlarda akdedilen askeri anlaşmanın Lokarno muahedesine aslâ alakası bulunmadığını, bu anlaşmaların İtalyan — Habeş meselesi dolayısıyla Akdeniz muhitine münhasır bir mahiyette olduğunu söylemiştir. Eğer Almanya Ren mntakasını askerileştirecek olursa buna karşı Fransanın kayıtsız kalamıyacağını ilâve etmiştir.

Fransızlarla Almanlar arasında olan bu münakaşalar daha ziyade teorik bir mahiyette olmakla beraber Avrupanın hassas bir meselesini hatırlatmaktadır. Diğer cihetten Fransız elçisi ile Alman hariciye müsteşarı arasında cereyan eden konuşmalara rağmen Alman gazetelerinin tenkitkâr neşriyatı durmuş değildir.

Uzak Doğu vaziyeti:

Son günlerde Uzak Doğudan gelen haberler iç Mogolistanın Nankin hükümeti ile alakasını keserek muhtariyet ilân eylediğini bildirmiştir. Japonların ötedenberi Mançukuo ile dış Mogolistan arasında bir tampon devlet kurmak için faaliyetle çalıştıkları malumdur.

Esasen 1912 senesinde Rusya ile Japonya arasında akdedilmiş olan gizli bir muahede dış Mogolistan üzerinde Rusyanın nüfuzunu kabul ediyor, öbür taraftan iç Mogolistan da Mançurideki Japonların tesir ve nüfuzu altına veriyordu. Sovyet Rusya Avrupada mühim meseleler ile meşgul olduğu için iç Mogolistan üzerinde çalışan Japonya'nın faaliyetine engel olmak istemiyeceği açık bir hakikattir. Bu itibarla Çinde cumuriyet ilânından sonra parçalanmış olan ve bir kısmı doğrudan

90 metre atlayış!

Kış olimpiyatları başlamak üzere dir

Almanya'da kış olimpiyatları başlamak üzere dir. Gelen haberler bu seferki müsabakaların geçen olimpiyatlardaki müsabakalardan çok daha ateşli olacağını anlatıyor. Yukarıki resimde bu müsabakalara girecek olan dünya şampiyonlarını atlayış halinde görüyorsunuz. Öndeki sporcunun adı Lörensendir. Norveçlidir. Dünya ikincisi, ikinci gencin adı Birger Ruddur. Norveçli ve dünya şampiyonudur. Arkadaki sporcunun adı Bognerdir. Alman şampiyonudur.

Dünya şampiyonunun atlayış rekoru 90 metredir. Bu olimpiyatlarda bunun 100 metreye varacağını umanlar pek çoktur.

İngiltere tahtına oturan 8 inci Edvardın üniformasile çekilmiş son resimlerinden birisi

doğruya Çin eyaletleri arasına girmiş bulunan iç Mogolistanda Japonların tahriki ile bir muhtariyet hareketi çıkmış olması pek tabii ve mantıklı bir hâdisedir.

Japonya Uzak Doğuda büyük Asya planını adım adım takip ediyor. Londra deniz konferansından çekildikten sonra da hiç şüphesiz daha açık ve da-

Berline varan yol

Teşkilâtlandırılmış bir Orta Avrupadan geçer!

Çekoslovak Başbakanı bütün Avrupa devletlerinin yakınlaşacağı fikrinde

Prağ, 24, (A.A.) — Başbakan B. Hodza, gazetecilere Çekoslovakyanın iç ve dış siyasasının ana hatlarını anlamış ve B. Şuşingin son seyahati ile alâkadar olarak demiştir ki-

“Yeni Avrupayı teşkil eden bütün devletlerin, yani Tuna havzası devletlerle Almanya ve Sovyet Rusya arasındaki bütün devletlerin ekonomik menfaatlerinin, bu iş birliğindeki menfaatleri nisbetinde, birbirine yaklaşması mutlak bir mecburiyettir. Bu ekonomik yaklaşma, siyasal yaklaşma ile müvazi olarak gitmektedir. Bütün Avrupa devletleri arasında karşılıklı bir antant vücuda getirmek mümkündür. Bütün vaziyet şudur- Baltık antantı, Balkan antantı, küçük antant ve Roma paktını imza eden devletler bu genel karşılıklı antanta varabilmek için ilk merhale, Roma paktını imza eden devletler ile küçük antant arasında bir ekonomik ve ticari yaklaşmayı hazırlamak olacaktır.”

Orta Avrupada yapıcı bir siyasa takip etmek mecburiyetindedir. Bu hareket, Berlinde hiç bir hoşnutsuzluk vücuda getirmez. Ne Çekoslovakya, ne küçük antant, ne de Orta Avrupada herhangi bir kimse, Berlin aleyhine müteveccih bir hareket arzu etmemektedir. Esaslı prensiplerimiz den biri, Berlin ile bir anlaşma tarzı bulmaktır. Fakat şunu da söylemek lâzımdır ki, Berline varan yol, teşkilâtlandırılmış bir Orta Avrupadan geçer..”

MACARISTANDA KATOLİKLER TUNA ANLAŞMASI İSTİYORLAR

Peşte, 24 (A.A.) — Macaristan Baş Papası Kardinal Seradi ananelerin ve müşterek menfaatlerin kuvvetli bağlar teşkil etmekte olduğu komşu devletlerle bir ittifak yapılmasını tavsiye etmiştir.

Bu, Tuna havzasındaki milletlerin teşriki mesailer lehinde katolikler tarafından gösterilen ilk temennidir.

Japonyayı tekrar deniz konferansına getirmek için

Neuyork, 24 (A.A.) — Londra deniz konferansındaki Amerikan murahhası B. William Phillips, buraya gelmiştir.

Mumaileyh, Japonyanın konferanstan çekilmiş olmasına tessef

etmiş, yalnız diğer devletlerin Japonyanın tekrar mevkiini almasına medar olacak bir program bulacaklarını ümit etmekte bulunduğunu ilâve eylemiştir.

Japonya kendi işlerine Amerikanın karışmasını istemiyor

Berlin, 24 (A.A.) — Deutsche Allgemeine Zeitung, yazıyor:

Bay Hirota, son söylemiş olduğu nutukta bazı ecnebi devlet adamlarının hattı hareketleri karşısında düşmekte olduğu hayretten bahsetmiş ve bu zatın Japonyanın millî temayüllerini alâ kadar eden işlere karışmalarının caiz olamayacağını söylemiş idi. Bay Hirotanın bu nutku ile Amerika Reisi Cumuruna ve onun Amerikan kongresinde söylemiş

olduğu nutka telmihte bulunmuş, olması muhtemeldir. Bay Hirotanın sözleri açıkca gösteriyor ki, Japonyanın, Amerikanın uzak şark işlerine müdahalede bulunmasına kat'î surette muarızdır. Bundan dolayı Amerikan Japon münasebetlerinin vahimleşmiş olduğu söylenebilir.

Yeni çıktı

İliç'in ölümü

Nefis bir hikâye
La. Tolstoy
Haydar Rifat
50 Kuruş

Pantalonsuz Adam!

Yazan: H. V.

- Yangın var! Yangın var!
- Aman, yanıyoruz!
- İmdat!
- Can kurtaran yok mu?
- İmdat, imdat!

Beyoğlu otellerinden birinin banyo dairesinden yangın çıkmıştı. Gece yarısından iki saat sonra... Herkes, birbirine giriyordu. Duman, banyo bölmesinin bulunduğu katın koridoruna yayılmıştı. Kapılar açılıp kapanıyor, herkes yatak kıyafetile odasından dışarıya fırlıyor, dumanla karşılaşınca, telâşla tekrar odasına girip, sonra gene dışarıya çıkarak kaçacak yol araştırıyor, sağa, sola, ileri, geri koşuyordu. Müthiş bir telâş, şaşkınlık, ne yapacağını bilemeyeş... Yangın tehlikesi dolayısıyla müthiş bir panik!

Bir taraftan da otel garsonları kova kova su getiriyorlar. Aynı zamanda hortum açılmış, yangın çıkan yere su boşaltılıyor. Sarıl sarıl akan su ile harıl harıl etrafı yalayan alev arasında bir boğuşma! Kısa, oldukça kısa süren bir boğuşma! Nasılsa uzun sürmeyen bir boğuşmadan sonra yangının önü alndı. Az bir yer yanıyordu. Hatta itfaiyeye haber verilmeden yangın söndürüldü. Ateşin banyo dairesinden çıkmış olmasının da çabuk söndürüşte tesiri görülmüştü. Hem içerden, hem de dışardan bol bol su akması, ateşi, alevler silsilesi halinde etrafı dolaşmadan yoketmeğe yetmişti!

Şimdi bütün odaların pence-releri ve kapıları ardına kadar açık... Dumanın dışarıya çıkması için bir çok yol açılmış bulunuyor. Duman dalgalana dalgalana dışarıya çıkarken, koridorda hep bir araya gelenler, artık helecenlarını yatıştırılmışlar, kolayca... oldukça kolay geçirtilen tehlikenin dedikodusunu yapıyorlar. Arada lâtifeler de olmuyor değil.. Hatta gülüşmeler işitiliyor ve bu gülüş, yavaş yavaş kahkahalar şeklinde, kulağa üst perdeden geliyor!

Tehlike sırasında herkes koldan tırır titirir de, bir kere tehlike atlattı mı, bunların hepsi birer kahraman kesilir. Hemen herkes, hemen hepsi, diyerek bir kaç istisnaya yer bırakılm, isterseniz!

Bu oteldeki yangın atlattıktan sonra da kahramanlık lâkirdileri atıp tutmalar aldı, yürüdü. Herkes, o sırada tam bir soukkanlık gösterdiği iddiasındaydı. Herkes, telâşla kimsenin birbirinin haline dikkat edecek, korkusunu farkedecek vaziyette bulunmadığı düşüncesile, kahraman kesilmeye meydanı boş buldum, sarıyordu.

Atp tutmalardan bir kaçına kulak vermek ister misiniz? İşte, bir kaç:

— Ben henüz yatmıştım. Buruma bir duman kokusu geldi. Kokladım, baktım, yanık kokusu! Bir yerin yanmağa başladığını anladım. Fakat, hiç istifimi bozmadım. Çünkü uykum gelmişti. Başımı yastıktan kaldırmadım, alev benim odayı sarmaya kadar şöyle beş, on dakika olsun tatlı tatlı uyuyabilirim, dedim. Ve uyudum da! Şöyle bir şekerleme kestirdim. Ancak kapıyı hızlı hızlı vurdular zaman yavaş yavaş kalktım yatağımdan! Hatta, yum-

rukliyan olmasaydı, ihtimal daha fazla da uyurdum. Yangın da başlangıçta söndüğüne göre, olan biteni artık yarın sabah sizden öğrenirdim! Uykusuz kalmama sebep sizsiniz!

Bu sivri sakallı, uzun boylu adamın parmağını uzattığı kadın, kısa boylu, bıdık bıdık bir kadındı. O, kahramanlıkta neden geri kalsın?. Kızdı ve şöyle dedi:

— Hiç de dediğiniz gibi kapıyı hızlı hızlı vurmam, yumruk lamadım. Ben, telâşlı değildim ki!. Usul usul, bakayım ne oluyor, diye koridorda yürürken, kapının önüne gelince, belki sizi de olan biteni merak eder, görmek ister diye uyandırdım. Şöyle parmaklarımın ucile kapıyı hafif hafif tıkırtıverince, siz yataktan fırlayıp soluğu dışarıda aldınız!

O erkekle bu kadın arasında münakaşa açılmadı. Çünkü, başka bir kadın söze karıştı. Yangın sırasında ciyak ciyak haykıran bu siskamı siska yaşlı kadın da, şöyle söylüyordu:

— Ben yangından telâşlanmadım. Ağzımı bile açmadım. Yalnız başkalarının bağırıp çağırmalarından, gürültü patırdılarından rahatsız olduğum için koridora ayak bastım. Rastgeldiğime de susmalarını söyledim. Lâkin dinliyen olmadı beni!. İşte, ne oldu sanki? Yangın, kendiliğinden söndü işte! Ben, zaten böyle olacağını biliyordum. Banyo dairesinden yangın çıkarsa da kendiliğinden sönmeyi hiç? Bu, besbelli bir şeydi!

— Siz telâşla benim boynuma sarılan, aman, beni kurtarın, tatlı canımdan olmyayım, diyen ihtiyar kadın değilmişsiniz, demek! Anlaşılan, bu otelde tıpkı tıpkısına size benzeyen başka birisi var!

— İhtiyar kadınsa boynunuza sarılan, ben değilim herhalde!

— Şüphesiz, şüphesiz! Ben, o ihtiyarı teskin ettim, kendisini yatıştırıcı bir, iki söz söyleyerek, kollarını boynumdan ayırdım. Zaten benim o sıradaki işim, gücüm, telâşlıları teskin etmekten ibaretti. Ben, bu gibi haller karşısında, soukkanlığımı hiç kaybetmem. Size de metin olunuz, dediğimi hatırlıyorsunuz ya!

Yakışıklı delikanlının böyle seslendiği güzel bir kadın, öfkelenildi. Şu mukabeleyi ileri sürdü:

Tersine olmuştu, zannederim. Asıl ben size metanet tavsiye etmiştim!

Delikanlı gülümsedi, kadın kırıldı. Ve bu arada boynuna, her ağzından aynı terane:

— Ben çok cesurumdur. Hatta o kadar soukkanlıyım, ki...

Hülâsa, falan filân, v. s., v. s., hep sıcak tehlike karşısında soukkan teranesi! Hep aynı nağme,...

Hep aynı nağme!

Derken pek komik bir hadise!. Uzun bıyıklı, iri yarı bir adam, otel müşterilerinden şimdiye değin ortada seçilmeyen biri, göründü. Ağır ağır ilerledi ve koridorda, kendi tarafına arkaları dönük duranların kalabalığı arasında boy gösterişle beraber, şöyle övündü:

— Herhalde soukkanlık rekoru bendedir. Otelde yangın çıktığını duyunca, yatağımdan yavaş yavaş kalktım, yavaş yavaş giyindim, kravatımı bağlayıp ayanam karşısında kendime çekidüzen ver-

BORSA

24 - 1 - 936

Hizalarında yıldız işaretli olanlar, üzere rinde muamele görülmüştür. Rakamlar saat 12 de kapanış satış fiyatlarıdır.

PARALAR

* Londra	621 -	* Viyana	24 -
* Newyork	124 -	* Madrid	17 -
* Paris	167 -	* Berlin	82 -
* Milano	155 -	* Varşova	24 -
* Brüksel	83 -	* Budapeşte	25 -
* Atina	24 -	* Bükreş	18 -
* Cenevre	815 -	* Belgrad	54 -
* Sofya	24 -	* Yokohama	94 -
* Amsterdam	88 -	* Altın	349 -
* Prag	96 -	* Banknot	285 -
* Stokholm	82 -		

ÇEKLER

* Londra	622.00	* Viyana	4.24
* Newyork	0.8015	* Madrid	5.8220
* Paris	12.06	* Berlin	1.9750
* Milano	9.9580	* Varşova	4.22
* Brüksel	4.71	* Budapeşte	4.5018
* Atina	88.8980	* Bükreş	108.2045
* Cenevre	2.4466	* Belgrad	84.8087
* Sofya	64.2860	* Yokohama	2.7440
* Amsterdam	1.1716	* Moskova	1089.75
* Prag	19.1845	* Stokholm	8.1175

ESHAM

Iş Bankası	9.60	Tramvay	9.00
Anadolu	22.60	* Cimento	10.15
Rejl	2.125	Unyon Del.	0.00
Şir. Hayriy	15.000	Şark Del.	0.00
* Merkez Bank	60.50	Balya	0.00
U. Sigorta	00	Şark m. ecza	0.00
Ponomontı	8.00	Telefon	0.00

İstikrazlar

* 1933 T.Bor. I	28.50
" " " II	21.82
" " " III	21.20
İstik. Dahili I	99.00
Ergen İstik.	95.00
1928 A M	10.00
S. Erzurum	95.00

Tahviller

Elektrik	00.00
Tramvay	81.70
Rihtm	14.00
* Anadolu I	43.85
* Anadolu II	42.85
* Anadolu III	1.40
* Mülmesal A	45.45

Zahire satışı

İstanbul ticaret ve zahire borsasında dün muamele gören (kilo) maddeler:

Novi:	Kg. P. En az	Kg. P. En çok
Buğday (yumuşak)	7,17,5	
" (kızılca)	6,10	
Fasulye (çalı)	9,20	
Fındık (iç)	51,30	
Süsam	16,20	
Tiftik (mal)	71,30	
" (deri)	55	58,36
Güz yünü	67	
Peynir (beyaz)	22	22,15
" (kaşar)	42,20	51
Yeytinyağı (sabunluk)	34	

Takvim

	Cumartesi	Pazar
25 II. Kanun	26 II. Kanun	
30 Şevval	1 Zilkade	
Gün doğuşu	7.17	7.16
Gün batışı	17.16	17.17
Sabah namazı	6.15	6.16
Öğle namazı	12.26	12.27
İkinci namaz	15.01	15.02
Akşam namazı	17.16	17.17
Yatsı namazı	18.50	18.51
İmsak	5.34	5.33
Yılm geçen günleri	25	26
Yılm kalan günleri	341	340

Satılık ve Kiralık ev

Üsküdar'da İmrahorda cadde üzerinde, altı odası Elmalısu, elektriği ve kâfi bahçesi olan, deniz gören müstakil bir hane ehven fiyatla kiralık ve satılıktır. Galatada Tünel karşısında Be-cidyen kumaş mağazasına müraacaat. (V. No. 12838)

dim. Bir de cigara yakıp, işte ortaya çıktım!

— Mutlaka geç uyanmış ve yangının söndüğünü bizim konuşmamızı dinliyerek öğrenmişsinizdir de, onun için böyle....

Birden, delikanlı, aralarına karışan adamın bacaklarına doğru baktı ve kahkahayı attı:

— Onun için böyle hiç mi hiç telâşa kapılmamış ve.... Pantalonsuz dışarıya çıkmış bulunuyorsunuz herhalde!

— Aa,.... Aa!

— Aman,.... Ne ayıp!.. Olur şey değil!

Uzun bıyıklı, iri yarı adam, kendisini odasına dar attı. Kahkahalarla uğurlandı!

EKONOMİ

Pamuk istihsalâtını arttırmaya başlıyoruz

Endüstri ve ziraat plânları arasında ahenk kurmak için umumî bir plân dairesi kurulacak

İSTANBUL: 1600 m. — 18 Tokatlıyandan nakil. telsiz caz. 19 çocuk saati, hikâyeler. 19,30 muhtelif plâk. 20, 15 — hab. 20,30 — opera parçaları, plâk 21,35 — son haberler, saat 22 — den sonra Anadolu ajansının gazetele-re ahsus havadis servisi verilecektir.

BERLİN 356,7 m. — 20 Statzer Kammer orkestrasının gece konseri. 20,45 haberler 21,10 söz ve müzik, piyes. 23 hab. 23,30 ve cumartesi geceleri dans edeceğiz ve eğleneceğiz! isimli nesri-yatır: Solistler, şarkılar ve Willy Siebel orkestrası iştirakile.

BUDAPEŞTE: 550,5 m. — 18,30 iki keman üzerine Macar romanları. 19,10 konuşma. 20 keman solo 20,30 konuşma. 21 müzik mektebinin cazbandı. 22, 10 hab. 23,35 Bela Kiss'in çingene ork. 23,45 orkestra konseri. (Mozart: Sere-nad, Schubert — Dohnanyi: Moments Musicaux, Veber invitation a la danse R. Strass: Rosenkavalier — Suitiu, Lanner val). 1,5 hab.

BÜKREŞ: 364,5 m. — 18 askerî bando. 19 konf. 19,15 askerî bando. 20 hab. konf. 20,35 "Der Rosen kavalier" operet beste: Richard Strauss (operadan nakil). 23,45 hab. 24 plâk.

LAYPZIG: 382 m. — 20 bando müzika. 20,40 haberler. 23,35 kral de Vogt (tenor) Hilde Schineck (soprano) ve Laypzig radyo ork.

HAMBURG: 332 m. — 20 köylü korusu tar. oynanmış muhtelif eserler. 21 hab. 21,10 "En ziyade sevdiğimiz operetler, serisinden (Herma Raltner: soprano, Kurt Uhlig: tenor ve Breslau radyo orkestrası tarafından 23 hab. 23,30 musikili oyun. 24 dans müziği.

PARIS: 431,7 m. — 18,30 Wagner konseri. (Tanheuser, Parsifal ve Die Valkyrie operasından kısımlar). 20,30 hab. 21,38 asri musiki. 22,30 kabare müziği 24,30 hab. 24,45 caz.

POSTE PARİSİ: 312,8 m. — 20,15 hab. ve plâklar. 22,15 eğl. konser. 22, 30 plâk. 23 caz 23,35 konuşma. 23,50 caz. 24,30 plâk.

TULUZ 328,6 m. — 20 hab. 20,05 operetten parçalar. 20,20 şarkılar. 20, 30 viyolonsel solo 20,50 opera havaları. 21,05 askerî musiki. 21,25 ksilofon solo 21,45 eğlenceli konser. 22,15 mizah 22, 30 hafif musiki. 22,50 "Mamzel Angot., (Lecoq) operetten kısım. 23,45 caz - band. 1 eğlenceli konser. 1,15 konuşma. 1,30 caz 1,45 opera havaları 2 caz 2,20 askerî musiki (aralıklarda kısa hab.)

PRAG: 470,2 m. — 10,05 plâk. 27 35 konferans. 18,55 radyo piyesi. 19 45 plâk. 20,15 radyo piyesi 21,35 Potpturi 23 hab. 23,15 plâk. 23 30 hafif musiki.

ROMA: 420,8 m. — 17,20 plâk. 17, 35 çocuk saati. 18,15 hafif musiki. 18, 55 haberler ve konf. 21,35 Teatro Re-aleden naklen Alfano'nun "Sirano dö Berjerak., operası. Aralıklarda haber-ler.

VARŞOVA: 134,3 m. — 18,15 plâk 18,45 konuşma. 19 keman konseri. ve şarkı (Rubinstein) der Daimon, Mussenet: Herode, Paderevski: Melodi, Ravel: Pavane, Bilinski iki Lleder. Zarziki: Mazurka) 19,40 hab. 21 hafif musiki. 21 45 hab. 22,30 Folklor müziği. 23 san kons. 23,40 caz. hab. 24,05 caz.

VIYANA: 506,8 m. — 19,5 — Kleines konzertsaldan naklen halk şarkıları. 19,30 — ayın kroniği. 20 haber-ler. 20,10 — "Viyana vals" şarkılı piyes. müzik: J. Strauss. stüdyo orkestrası ve koro. 22,35 — Konuşmalar. 22, 50 — Spor konuşması.

Son zamanlarda ortaya bir pamuk meselesi çıkmıştır. Meseldur: Memleketimizde beş sene endüstri plânı mucibince, pamuklu dokuma istihsalâtı artmaktadır. Bir iki sene sonra Nazilli, Köy Ereğli pamuklu dokuma fabrikaları da çalışacak olursa, elde edilen pamuk ihtiyaca kâfi gelece mi? Son yapılan istatistiklere göre, Türkiye'deki pamuk sarfı-yüzünden pamuk ihracatı azalmaktadır. Bunu rakamlarla da iyi ifade edebiliriz. 930 senesinde 32 milyon 418 bin kilo pamuk raç edilmiş. 931 de bu miktar milyon 747 bin kiloya inmiştir. 934 senesinde de bu miktar 13 milyon 274 bin kiloya kadar inmiştir. Plân dairesinde endüstri mü-yon 761 bin kilo pamuk istihsal edilmişti. Demek oluyor ki istihsal edilen pamukların dörtte üçü pamuklu dokuma fabrikaları tarafından dışarıya pamuk ihraç etmeğe lüzum kalmıyacaktır. Hatta ha ileriye giderek, dışarıya pamuk almak ihtimalini bile düşün-enler vardır. Ziraat Vekâleti, bu nu hesap ederek, Adanada, pamuk istihsalini arttırmak için, şebbüslere girişmiştir.

Şu hale göre, bir taraftan endüstri plânları tatbik edililerek diğer taraftan da buna müvafık olarak ziraat plânları tatbik edilmektedir.

Haber aldığımız göre, endüstri ve ziraat plânları arasında tam bir ahenk kurmak için umumî bir plân dairesi teşkil edilecektir. Ankarada ikinci endüstri plânları tetkik edilirken, bir plân dairesine ihtiyaç olduğu hissedilmektedir. Plân dairesinde, endüstri mü-tahassıslarından başka, kurulu endüstriye ham madde yetiştirme yollarını araştırmak için ziraat hayvancılık, ormancılık müte-hassıslarının bulunması zaruri görülmektedir.

Plân dairesinde İktisat ve Ziraat vekâletleri mütehassıslarından başka, Sümer Bank, İş Bankası emrindeki fabrika müdürleri ve mütehassıslarının, ve Üniversite profesörlerinin bulunacağı söylenmektedir.

Yaş meyve ihracatımız, son zamanlarda artmakta olduğu görülmektedir. Avrupada bulunan pazarlar, Türk yaş meyvalarını son derece rağbet göstermektedirler. Tutulan bir istatistike göre, 1933 yılında 65 bin, 1934 yılında 634 bin liralık yaş meyve ihracatı edilmiştir. 935 yılı istatistiği henüz hazırlanmış olmamakla beraber satışın geçen yıldakinin beş misli olduğu sanılmaktadır.

936 yılında yaş meyve ihracatına daha ziyade önem verilecektir. Bu yıl yapılan ve yapılmakta olan ihracat çok iyi neticeler vermiştir. Romanya ile yapılan transit yolu anlaşmasının tesiri ile Avrupada meyvalarımıza karşı talebet daha çok artacağı muhakkaktır.

936 yılında yaş meyve ihracatına daha ziyade önem verilecektir. Bu yıl yapılan ve yapılmakta olan ihracat çok iyi neticeler vermiştir. Romanya ile yapılan transit yolu anlaşmasının tesiri ile Avrupada meyvalarımıza karşı talebet daha çok artacağı muhakkaktır.

936 yılında yaş meyve ihracatına daha ziyade önem verilecektir. Bu yıl yapılan ve yapılmakta olan ihracat çok iyi neticeler vermiştir. Romanya ile yapılan transit yolu anlaşmasının tesiri ile Avrupada meyvalarımıza karşı talebet daha çok artacağı muhakkaktır.

936 yılında yaş meyve ihracatına daha ziyade önem verilecektir. Bu yıl yapılan ve yapılmakta olan ihracat çok iyi neticeler vermiştir. Romanya ile yapılan transit yolu anlaşmasının tesiri ile Avrupada meyvalarımıza karşı talebet daha çok artacağı muhakkaktır.

936 yılında yaş meyve ihracatına daha ziyade önem verilecektir. Bu yıl yapılan ve yapılmakta olan ihracat çok iyi neticeler vermiştir. Romanya ile yapılan transit yolu anlaşmasının tesiri ile Avrupada meyvalarımıza karşı talebet daha çok artacağı muhakkaktır.

936 yılında yaş meyve ihracatına daha ziyade önem verilecektir. Bu yıl yapılan ve yapılmakta olan ihracat çok iyi neticeler vermiştir. Romanya ile yapılan transit yolu anlaşmasının tesiri ile Avrupada meyvalarımıza karşı talebet daha çok artacağı muhakkaktır.

936 yılında yaş meyve ihracatına daha ziyade önem verilecektir. Bu yıl yapılan ve yapılmakta olan ihracat çok iyi neticeler vermiştir. Romanya ile yapılan transit yolu anlaşmasının tesiri ile Avrupada meyvalarımıza karşı talebet daha çok artacağı muhakkaktır.

936 yılında yaş meyve ihracatına daha ziyade önem verilecektir. Bu yıl yapılan ve yapılmakta olan ihracat çok iyi neticeler vermiştir. Romanya ile yapılan transit yolu anlaşmasının tesiri ile Avrupada meyvalarımıza karşı talebet daha çok artacağı muhakkaktır.

HAFTANIN SİNEMASI

Yukarıda resmini gördüğünüz Şörlü Tempel! "Harika Çocuk," diye anlatılan bu sevimli küçük yıldız, bu hafta "Saray," sinemasında gösterilen Fransızca sözlü "Güldüren Gözler," filminde oynuyor. Ceyma Dan ve Can Danvelle daha birçok artist te bu filmde rol almış olmakla beraber, senaryo, asıl mini yıldızı gösterecek tarzda hazırlanmıştır. Basit mevzu olan filmde, senaryo daha iyi hazırlanmış olsaydı ve rejisör David Butler daha becerikli davranıyorsa, öteki artistlerin de yardımıyla film daha derli toplu olurdu! Şörlü Tempel, şirinliği ile pek hoş gidiyor. Buradaki rolünde yeter derecede başarılıdır. Asıl, filmin ilk safhasında muvaffaktır. İkinci safhada, ilkindeki tekrar halindedir. Sanat kabiliyeti hakkında daha sarıh bir kanaat edinebilmek için, başka filmlerini de beklemek ve rol değişikliğini benimseyiş derecesini görmek lâzımdır! Filmin yer yer biraz bulanık çekilmiş olması, lehrinde sayılmaz. Ancak, arada Şörlü Tempel'in "Gülen Gözler," i ışıltıdadığına göre,.... Bunu hoş görmek mümkün!....

"İpek," ve "Melek,"de, iki sinemada birden gösterilen:

"Silâh Başına!," Filmi, Doğrusu Pek Okadar Uçurulacak Bir Film Değildir!

"Silâh başına," adlı bir filmin, bu hafta "İpek," ve "Melek," sinemalarında gösterilmesine başlanıldı. Bu film, iki sinemada birden gösterilecek kadar ehemmiyet verilmesine rağmen, doğrusu pek o kadar uçurulacak bir film değildir.

Fransız bayrağının bir zirhliden direğine çekilmesiyle başlayan donanmalı bir film... Bir deniz harbi de geçiyor. Böyle bir dekor, filmin anadekorudur. Bu arada bir kadının, kumandanın karısının zirhlidaki bir balo sonunda kamara kilitli kalması ve dışarıya çıkamaması da var. Bu kamara, kadının kumandanla evlenmeden taşıdığı bir zabıtın kamarasıdır. Harpta zirhliden kalışı, kocadan kocasının duruşması yapılırken, onun mes'ul olmadığını meymanın ne tarzda işaret verdiğini şahit mevkiindeki bir zabıtın gördüğünü ve şimdi hatırladığını, kocasının sırrını öğreniyor. Gerçi onun sayesinde şahit hakikatı

söylüyor ve kumandan beraet ediyor da, koca, karısını artık kaybetmiştir. Bununla beraber, zirhliden batarken ölen zabıtın kumandanına emanet ettiği mektup açılınca, vaziyet düzeliyor. İşte, mevzuun hülâsası bu!

Hatırladınız, değil mi? Hatırladınızsa mesele yok! Hatırlamadınızsa, hatırlamanıza yardım edelim. Bir müddet evvel İstanbul'da bu mevzuda başka bir film gösterilmişti. Lil Dagover İstanbul'a geldiği vakit "Türk," sinemasında gösterilen film... Onun Amerika'ya gittiği vakit çevirdiği tek film! İşte o filmdeki mevzu, bu filmin de mevzudur. Gerçi bazı değişiklikler yapılmışsa da, bunlar ancak teferrüata ve filmin bitişine aittir. Ana mevzu, her iki filmde de birdir!

Lil Dagoverin o filminin ilân edilışı de bu arada hatıra geliyor. "Türk," sineması, filmin Klod Farerin "Harp," eserinden mevzu alınarak yapılmış gibi ilân edince, "Sümer," sineması bu hareketi şiddetle protesto etmiş, bu filmi kendisinin göstereceğini ileri sürmüştü. Bunun üzerine ilân derhal

değişmiş, "Harp," kelimesinin kuyruğuna bir "arifesinde," takılmış ve Lil Dagoverin oynadığı filmin Klod Farerin başka bir eserinden mülhem olduğu tavsih ve tasrih edilmişti. Bu, hakikî vaziyetin ifadesi idi!

İşte şimdi "İpek," ve "Melek," sinemalarında gösterilmesine başlanılan "Silâh başına," filmi, "Harp arifesinde," filminin mevzuunu, biraz değişik olarak tekrar ortaya koyuyor. Öteki İngilizce sözlü bir filmde, bu Fransızca sözlü ve....

Öteki gibi, Akademi Fransez azasından Klod Farerin, Lüsüyen Nepotinin iştirakile yazdığı bir eserden mülhem olarak yapılan "Silâh başına," filmde, diyalogları Marsel L'Erbiye ile Şarl Spak hazırlamışlardır. Filmin çevrilmesini idare eden ve bu şekilde vücut gelmesini temin eden de Marsel L'Erbiye... Artistler, Viktor Fransen, Annabella, Piyer Rönuvar, Sinyore, Rozin Dörean, Düno ve Kome'di Fransezden Robert Vidalen.... Rolan Tuteni urutuyorduk. Müzik kısmını da Jan Lönüvarın hazırladığını bahse ka-

Tetkikler

Kitaplar arasında

Son günlerde meydana güzel bir kaç eser çıkarıldı. Bunları kısaca okuyuculara tanıtmak faydasız olmayacaktır.

1 — **FINLANDIYA:** Bayan Şüküfe Nihal'in eseri olan bu eser bize bu uzak Şimal memleketinin tarih, coğrafya ve sosyal bakımdan varlığını toplu bir şekilde anlatıyor, Şüküfe Nihal bu eserini yazmak için tâ Finlandiyaya kadar gitmiş, incelemelerde bulunmuş, ora kadımlarla konuşmuş, bundan başka birçok kitaplar da okumuştur. Eser 109 sayfa ve resimlidir.

Bu eseri okurken insan fin milletinin temizlik ve nezaketine, varlığına hayran oluyor. Eser dil yönünden de güzel yazılmıştır. Finlerle aramızdaki uzak da olsa tarihi bağlar bulunması ayrıca bizi sevindiriyor. Eserin başında Şüküfe Nihal bu eseri niçin yazdığını anlatırken:

(Bu güzellikler, bu şiirler, ve yüksek insanlar yurdu beni kendisine sonsuz bir sevgi ile bağladı) diyor. Filhakika insan bu eseri okuduktan sonra bu uzak memlekete gönülden bağlanmış oluyor. Bayan Şüküfe Nihal memleketimizde bugüne kadar az yazılmış veya hiç yazılmamış bu neviden bir eser yazmakla büyük bir boşluğu doldurmuş oluyor. Komşularımız hakkında da bu şekilde yazılmış eserlere ne kadar ihtiyacımız vardır.

2 — **İZMİR ŞAIRLERİ ANTOLOJİSİ** — İzmir, Cumhuriyet matbaası. 1934 İzmir Halkevi neşriyatından üçüncü sayıyı teşkil eden bu kitap ciddi bir uğraşma ile meydana getirilmiş bir eserdir. Eserin müellifi şair Hüseyin Avnidir. Bu zatın daha evvelce de (Tokadizade Şekip) adlı bir eseri çıkmıştı.

264 sayfalık bu eserde (140) a yakın İzmirli şairin hayat ve eserlerinden bahsediliyor. Bu şairlerden bir kısmı yakın zamanlara ait şahsiyetlerdir meselâ, Eşref, Tevfik Nevzat, Tokadizade Şekip İzmir mevlevî şeyhi Mehmet Nurettin, Müstecabizade İsmet Beyleri bunlar arasında zikrediliriz. Hüseyin Avni eserinde yalnız adları kitaplara geçmiş şairlerden bahsetmiştir. Kitabında halk şairlerinden kimseyi almamıştır. Halbuki Batı Anadolu'sunda ne güzel halk şairleri yetişmiştir. Bize bunlardan bir kaçını tanıtmış olsalardı elbette eserleri daha çok güzel olmuş olacaktı. Sonra isimleri kitaba geçmemiş ve adları ancak mezartaşlarında kalmış nice şairlerimiz vardır. Bunlardan da bir kaç şair tetkik edilmiş ve kitaba hayatları veya hiç olmazsa mezar kitabeleri konulmuş olsaydı çok yerinde bir hareket olacaktı. Mamafih böyle bir eser yazmanın zorluğu göz önüne getalm!

Bu malûmatı tesbit ettikten sonra, gelelim filmin neden pek o kadar uçurulacak bir film olmadığını anlatmağa. Bir kere 3583 metro uzunluğundaki bu filmin senaryosunda lüzumsuz bir takım uzatışlar bulunuyor. Bu cihet, başında olduğu gibi Fransız bayrağının zirhliden direğine çekilmesi biten filmin bilhassa son safhasında göze çarpıyor. Bu safhadan (Sonu Sa. 11 Sü 3)

tirilecek olursa kitap sahibini tebrik etmek çok yerinde bir iş olur. Esasen bu kitap İzmir şairleri antolojisinin birincisini teşkil etmektedir.

Eserin en göze çarpan eksiklerinden birisi sonunda indeksin bulunmamasıdır.

3 — **ANADOLU SELÇUKİLERİ:** (Kültür Bakanlığının kitap sarayları direktörü sayın bilginlerimizden Hasan Fehmi Turgal'ın Müneccim başı tarihinden tercüme ederek meydana getirdiği bu eser büyük bir boşluğu dolduruyor. Tarihimizin ana hatlarını aydınlatmak hele Selçuk devrini kavramak için bu yolda yazılmış eserinin başlangıcında:

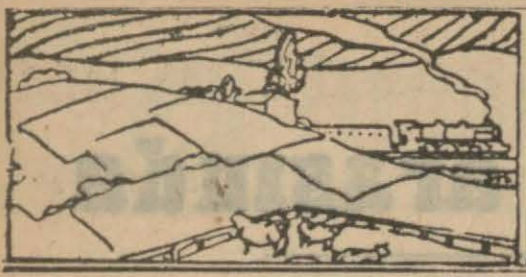
(Ötedenberi kavrayış, görüş, tükenmez duruşu ile gözlerini alan Selânikli Müneccim başının Camiüddüvel adındaki Arapça tarihinden Anadolu Selçukileri kısmını seçtim... Bu kitap orta çağ tarihi için eski ve genel bir kaynak sayılabilir) demektedir. Filhakika Müneccim başı Ahmet değerli ve hakikaten sadıkkalmış bir tarihtir. Eser başlayış, yükseliş, yıkılış diye üç bölüme ayrılmış sonuna bir de has isimler indeksi konulmuştur. Lisan yönünden kitap çok güzel ve temiz anlaşılması kolay bir Türkçe ile yazılmıştır. Eserde gördüğümüz eksiklik ancak, Hasan Fehmi Turgalın notlarla bizi bazı hususatta daha fazla aydınlatmamış olması keyfiyettir. Bunu kendilerinden beklemek en tabii bir hakkımızdır. Kitaptaki notlar lisan izahlarını göstermektedir. Bu kitap hiç şüphe yok ki bu devrin tarihile uğraşanlar için iyi bir kaynak ödevini görecektir. Kitap Türkiye Basım evinde tabedilmiştir. Fiyatı elli kuruştur.

GAZİANTEP HALKEVİ BROŞÜRÜ: (Gaziantep Halk fırkası Basım evi)

20X27,5 ölçüsünde 368 sayfadan ibaret resimli, haritalı bu eser bize Erkinlik savaşındaki şanlı müdafaasile ölmez bir ad sahibi kalmış olan Gaziantepin tarihî coğrafi ve ekonomik durumunu etraflıca anlatmaktadır. Gaziantep müdafaasına tahsis edilen sayfalarını okurken insan heycana kapılmaktan kendini alamamaktadır. Bu koca eser bir çok ilkökü gençlerin ve şahsiyetlerin müşterek emekleriyle meydana gelmiş olmakla beraber Antep sayılavı Ömer Asım Aksoy'un bu hususta çok hizmeti dokunmuştur. Antepin eski tarihini gösteren sayfaları bize Eti devletinin bu çevredeki yüksek medeniyet yerlerini tanıtmaktadır. Bize bu kadar faydalı eser veren Gaziantep Halkevinin tebrik ve takdir etmemek nasıl mümkün olur?..

Güzel Antepin üzümleri, fıstıkları, âdet ve an'aneleri bu broşürde güzel olarak gösterilmiştir. Geçmiş zamanlarda Antepin yetiştirdiği büyük adamların hal tercümelerinden burada kısaca bahsedilmiştir. Bu yönden broşür yalnız Antep ve Antepilileri değil ilim ve hakikat yolunda koşan herkesi ilgilendirebilir. Gönül bu broşürün belli bir fivatla satılmasına çıkarılmaması çok arzu ediyor. Gaziantep Halkevi broşürü büyük bir boşluğu doldurmaktadır.

Hikmet Turhan Dağlıoğlu

ÜLKEMİZDE

Doğu ellerine giderken

Halka kolaylık!

Adanada değişen şeyler - Bir pazarın eski ve yeni manzarası - Bedava arzıhal

Adanada Siptilli pazarının eski hali

Anadoluda tetkik gezisi yapan muharririmizden:

İlbyay B. T. Hadi Baysal, bana Adanaya ait iki enterasan resim verdi; bunlardan birisi, (Kömür pazarı) na ve ötekisi de eski (Başbozuk) çarşısı olan (Siptilli) pazara aittir. Adanayı üç saat dönüp dolaştıktan sonra gördüğüm resimlerdeki "manzara" ile kafamda karşılaştım; devrim değişikliğinin ve iyi bir yönetimin sonuçlarının parlak faydalarını bir kere daha görmüş oldum. Resimlerde görülen potur, karadon, şalvar ve çarşaftan bugün Adanada nümünelik olsun bir tane bulmak mümkün değildir. Adana, bu "meseleler", i çoktan halletmek suretile devrimi kavrayışının kabiliyetini en canlı bir şekilde göstermiştir. Fakat bu, yalnız Adanalıların giydikleri elbise şekillerinde değil, eski Adananın yüz yılları görmüş pazarlarından olan (Siptilli) bugün modern bir "Hal" haline getirilmiştir.

25,000 lira harcanarak yaptırılan bu (hal) in içerisinde elli den fazla dükkân var.

Fakat hiç birisi de boş değil... Bunun sebepleri hal'in memleketin ihtiyacına uygun bir şekilde olması, maliyet fiyatının yüksek bulunmaması ve kira bedellerinin yıkıcı olmamasıdır. Bütçeleri yüksek olmıyan belediyeler için bu tip (hal) en iyi örnek sayılacak değerdedir.

Güney Anadolusunun en büyük ticaret merkezlerinden biri sayılan Adanada çok canlı bir tecimer topluluğu göze çarpmaktadır. Çarşılar halk kalabalığından ve araba bolluğundan dolup taşmaktadır. Konuşanların ağızlarında dolaşan "vâhidi kıyası" (binler) ve (on binler) dir. Bu vasf Mersinde de böyledir; portakal ve mandalina ürününü 1,000, 2,000, 3,000 ve 10000 liraya satmak.. Pamuk tarlalarının gelir değerlerini 5,000, 8,000, 15,000, lira ile ölçmek.. İşte Adananın başlıca vasıflarından biri..

Adananın her sokağında 100 evden muhakkak ki 10 evinin üzerinde bir (Doktor) tabelası görülür. Sekiz on dâkkânın ortasında büyük bir gazino kurulmuştur

Seyhan ilbaylığının 1935 (hususî idare) bütçesinin geliri 771 bin 100 liradır. İlbaylıkta tamir

edilecek ve yeniden yaptırılacak köprüler için 167,214, hususî idare akarlarının onarma ve yeniden inşası için 7.000, ilk mektep inşaatı için 28,000 ve hastaneye satın alınan röntgen cihazı için de 4,500 liralık tahsisat 1935 bütçesine konulmuştur.

1908 de İstanbul hukuk fakültesinden diploma alan Seyhan İlbyayı B. T. Hadi Baysal, henüz genç denecek bir yaşta bulunuyor. Geçen cihan savaşında, İstanbul'da polis direktörlüğü "kısmî siyasî" seflliğini, o zamanın en buhranlı devirlerinde kuvvetli bir maharetle başaran ve ondan sonra kendisini ulusal kalkınmaya ve cumurluk idaresinin emrine bağlayan B. T. Hadi mütarekeyi müteakip gelen karanlık çağlarda Maltayı da ziyaret etmiş ve orada epeyce bir müddet bir ızdırıp devresi geçirmiştir.

Öğle yemeğini eski Adana ilbayı — şimdi Devlet şûrası başkanı — Bay Reşadın yaptırmış olduğu ilbaylık konağının küçük bir salonunda yedik. Yemek arasında muhtelif mevzulara temas ederek konuşuyoruz.; Bay T. Hadi Baysal şu kanaattedir ve her fırsatta kanaatini tekrarlar:

— Yapılan her iyi iş cumuriyetin malıdır. Biz ancak birer ameleyiz.

Bay T. Hadi, Cumhuriyetçi bulunmanın bütün vasıflarını üzerinde taşıyan değerli bir idare adamıdır. İlbaylığa gelir gelmez, bir çok yenilikler göstermiştir. Bu arada halka mahsus bir müracaat bürosu kurmuş, büroya bir daktilo ve bir memur koymuş. Memurun yanı başında küçük bir telefon makinesi... Bu büro, hükümet konağının kapısından giren herkesin derdile isteğiyle alâkadar oluyor ve isteyenlerin "istidaları", parasız yazarak ellerine veriyorlar. Bir kaç satırlık bir yazı, bir iki telefon konuşması halkın en mühim isteklerini yerine getirmeye yetiyor. Hemen her yerde görülen manzarlardandır; okuyup yazması kıt olan bir takım vatandaşlar "istida ve arzıhal yazıcıları" denilen sınıfın ellerinde adeta haraca kesilmişler; bu hal yıllardır böylece sürüp gelmektedir. Bay T. Hadi, okur yazarın bilgisizi "istisamar", etmesi demek olan bu kö-

Bir bayan

Izmir vilâyet meclisinden istifa etti

Izmir vilâyeti umumî meclisi azasından bayan Maide Kâzım Dirik, İzmir valiliğine bir telgraf göndererek "şerefle taşıdığı vilâyet meclisi azalığından istifa etmek zaruretinde kaldığını,, bildirmiştir.

İstifanâme, meclisin ilk içtimasında okunacak ve kabul edilecektir. Bayan Maide Trakya umumî müfettişi general Kâzım Dirik'in eşidir; kocası ile birlikte Edirneye nakelmiş olduğu için İzmirdeki vazifesine devam imkânını bulamamıştır.

Izmir vilâyet meclisinde Bayan Maidenin yerine vazifeye davet edilmesi lâzım gelen yedek azada da güzel bir tesadüf eseri olarak yine bir kadındır, İsmi Sabire Yunustur.

On bir kurşundan kurtulan makasçı

Adanada Bahçe kazasında gece saat birde, Elâziz — İstanbul posta katarına makas açmağa giden, Bahçe istasyonu makasçısı — na meçhul eller tarafından on bir el silâh atılmıştır.

Makasçı her nasılsa bu ânî kurşun yağmurdan kurtulmuştur.

Müddeiumumilik işe vaizyet etmiştir. Bir taraftan da Devlet demiryolları müfettişi Necati, bu iş için inceleme ve soruşturmalara yapmak üzere bu sabah Bahçeye gelmiştir.

Çanakkale Halkevinde

Çanakkale, 24 (A.A.) — Çanakkale halkevi mutat hafta toplantıları bu akşam, kendi musiki kolunun ve memleketin tanınmış ailelerinin iştirak ettiği bir tedan sanla yeniden canlandı. Bu toplantılar her hafta devam edecek tir.

Hava tehlikesini bilen üyeler

Ankara, 24 (A.A.) — Hava tehlikesini bilen üyeler listesi:

11111 Hüsnü Akalm İsmail oğlu Gönen Sarı Kamunda 40, 11112 Hüseyin Durmaz Haliloğlu 20, 11113 Mehmet Çömlekçi 20, 11114 İsmail Veli onbaşı oğlu 30, 11115 Hüseyin Gündoğan köyünde değirmenci 20, 11116 Ahmet C. H. P. Başkanı 20, 11117 Mehmet Yahya oğlu Furunca 20, 11118 Nusret manifaturacı 20, 11119 Mestan kuşguları Urla eski cami mahallesinden 20.

tü "taamül,, ün önüne geçmiş bulunuyor.

Sofrada, ayakta, büroda, yolda hep idare işlerinden anlattı:

— Memurun çalışmasını sistemli bir surete ve iyi bir yolda yapılacak bir kontrol her şeyi hallediyor. Buraya geldiğim vakit, hükümet konağının her köşesinde işini bekleyen halk kalabalığını gördüm. Fakat bugün her tarafı tenha görüyorsunuz.. Siz gazeteciler zeki insanlarsınız, bunun manasını izah etmiyeceğim..

Kadri Kemal Kop

Bozcaada işyarları yatacak iş bulamıyorlar!

üzümü, Şarabı - Havası, suyu - elle tutulan tavşanlar

Bozcaada, (Genel ayarımız - dan) — Bozcaadaya haftada bir defa perşembe günleri vapur işler. Başka günlerde motör ve yelkenlilerle iş görülmektedir. Burası ötedenberi ilçe şeklinde idare olunmaktadır ve yalnız bir kasabadan ibarettir. Etrafında köyleri yoktur. Geniş bağlarında birçok köşkler bulunur. Nüfus geçen sene (1630) iken bu seneki sayım da (1691) bulunmuştur. Şu halde bir yıl içinde ancak (31) nüfus artmış demektir!

Havası çok sağlam ise de suyu yoktur. Ormanı da olmadığından yakacak yüzünden çok sıkıntı çekilmektedir.

ÜZÜM VE ŞARAPLARI

Adaya en büyük kıymeti verilen bir şey varsa o da nefis üzümlerile enfes şaraplarıdır. Bütün adada halkı hep bağcılıkla meşguldürler. Türkiyenin en kıymetli ve kokulu turfanda, çavuş, üzümleri buradan çıkar ve ağustos başında İstanbula gönderilmeğe başlar. Yapılacak üzümleri pek azdır. Diğer siyah bir cins üzümler de vardır ki, buna Kundra veya Karasakız demektirler, bu üzümler şıfı şarap içindir. Bunlar, başka hiç bir toprakta yetişmemektedir. Bu şarapların her tarafta büyük bir iştiha ile aranmasının hikmeti de budur. Bu lââl renkteki şarapların taamı pek hoş ve neşesi de pek devamlıdır. Burada hemen her adım başında bir şarap deposuna rastlanır. Sahipleri pek cömert ve misafir sever olduklarından bizim gibi oradan geçenlere buyur ederek şarap ikram eylemekten bir zevk duymaktadırlar.

İŞYARLARIN İSSİZLİĞİ

Buradaki işyarların rahatı pek yolundadır. Bunlar kadar yükleri hafif olan işyarlar pek az bulunur. Kavga, gürültü, çalıp çırpma gibi vukuat olmadığından hükümet kapılarına uğrayanlar pek az oluyor. Onun için mahkemelerde işler pek seyrek olduğu gibi nüfus tapu ve zabta dairelerinde de kimse görülmemektedir. Buna da sebep nüfusun azlığı ve bir de halkın çok temiz ve çok saygılı olmalarıdır.

HAVASI, SUYU!

Kışın havası serttir. Lodos ve poyraz rüzgârları insanı sürüklüyecek kadar kuvvetli esmektedirler. Halkın en büyük sıkıntısı odunsuzluk ve bir de susuzluktur. Odun ve kömür burada öd ağacı ve ekme kadar kıymetlidir. Karşı sahillerde halkın kendilerine mahsus palamutlukları ve hazırlanmış odunları olduğu halde orman nizamnamesinin tabikati cihetinden görülen güçlükler dolayısıyla bir türlü nakil edilememektedir.

Kasabada bir çok kahvehaneler vardır. Bunlardan bir kısmı rumca konuşanlar ve diğerlerine de Türkçe konuşanlar gitmektedirler, bu suretle bir ayrılık belir-

mektedir. İşte bu yüzden rumca konuşmalar burada eksik olmakta ve bunlara Türkçe öğretilmeğe imkân bulunmamaktadır. Kahvehaneler ne kadar çok oluyorsa yatacak yer de o kadar azdır. Burada han ve otel namına hiç bir şey yoktur ve lüzum da görülmemiştir.

TAVŞANLAR

Adada pek çok tavşan vardır bunlar el ile tutulmaktadırlar. Tavşanları tavuk eti gibi beyazdır; her yıl olarak kafesler içinde İstanbula ve diğer yerlere götürülmektedir. Benim yattığım pansiyonun birisi bir sepet dolusu tavşan getirmişti. Sabahleyin içinde birisi kalmış diğerleri sepeti geçerek kaçmışlar... Sonra bunlardan bir kaç tanesi oda ve sofa altına kuytu yerlerinde bulunmuş tekrar sepete konularak İstanbulla götürülmüştür.

R. K. CANTURK

Tarihî eserleri tetkik için

Mimar Çetintaş Anadolu şehirlerini geziyor

Anıtları koruma komisyonlarından mimar Sedat Çetintaş Adanaya gitmiş, şehrin muhtelif yerlerini gezmiş, ilbay Tefrik di Baysala görette bulunmuştur. Sedat Çetintaş, gezi sebepleri hakkında bize şunları söylemiştir:

— İki gün Kayseride, bir gün Niğdede ve bir kaç saat ta Uluda kalarak Adanaya geldim. Adana lüzime ve oradan da Diyarbakır gideceğim. Birinci genel isparta lük tarafından çağırıldığım orada bir hafta veya on gün kalarak Diyarbakır kalesinde ve şehrinin müstakbel projesi ve sair meselelerinde tarih ve kültür bakımından incelemelerde bulunacağım. Bu işlerimi bitirdikten sonra Malatya, Ulukışla, Karaman, Konyaya uğrıyacak ve buradan da incelemeler yaptıktan sonra Kütahyaya geçeceğim. Burada tarihî incelemelerden maada bilimsel sa asırdide Türk çinçililiğinin tarihî ihyası ve zamanın ihtiyacına cevap verebilecek tarafları araştırarak etütler yapacağım.

Konyada su işleri

Konya, 24 (A.A.) — Sarıyerun Beyşehirine aktırılması için amele kanal açmaya çalışılıyor. Bir hafta içinde bitecek olan bu kanalın açılmasıyla Konya'da vasıdaki Hotamış bataklığı kurutulmuş olacak ve bir çok mahsul veren on binlerce dönüm arazi köylülerimizin istifadesine verilmiş bulunacaktır.

Konya, 24 (A.A.) — Sarıyerun dahilinde baraj yapmak ve yeni kuyuları açmak için getirilen İsvetli mühendis işe başlamıştır.

Şimal cephesinde Habeşler kazandı

(Ustyani 1 incide)

Düşman, İtalyanların ileri hareketine mani olmağa çalışırken, motörlü küt'alarla süvarileri düşmanı ateşten bir çember içine almak ve kaçmasına mani olmak için bir i-hata manevrası yapıyorlardı. Bu manevra, tamamiyle muvaffakiyetle neticelenmiştir.

İtalyan manevrasının sür'atle yapılması, düşmanın kendi erzak ve mühimmat depolarını tahrib etme vakit bırakmamış ve bütün bunlar İtalyanların eline düşmüştür.

HABEŞ HÜKÜMETİ RAS DESTAYI KUMANDANLIKTAN ÇEKİYOR MU?

Mogadiscio, 24, (A.A.) — Stefani ajansından:

Ecnebi ajansları, Necaşi hükümetinin Ras Destanın yerine Ras Makonneni tayin etmeğe karar vermiş olduğunu ve mumailayhin Ras Destanın ordusuna takviye kıştaati yetiştirmeğe hazırlanmakta bulunduğunu bildirmektedirler. Ras Destanın Ras Makonnenin kumandası altına girmekten imtina etmiş ve Necaşiye yakında yapaacağı esaslı bir muharebe ile itibarını iade etmek vaadinde bulunmuş olduğu söylenmektedir.

ECNEBI ZABİTLER ADISABA-YA ÇAĞIRILDI

Dessie, 24 (A.A.) — Stefani ajansından:

Öğrenildiğine göre, Necaşi şimdiki kadar askerî teşkîât serviserlerinde istihdam edilmekte olan ecnebi zabitlerini Adisababaya çağırmıştır. İtalyanların ileri hareketini durdurmak için kabul edilecek tabii hakkında bir karar verilmek üzere Dessiede bir harp meclisi akdedileceği zannolunmaktadır.

İNGİLİZ KONSOLUSU HER GÜN HABEŞLERE YIYECEK VERİYORMUŞ

Mogadiscio, 24 (A.A.) — Stefani ajansından:

General Grazianının kıştaati tarafından son zamanlarda işgal edilmiş mevzilerde bulunmuş olan Kenyanın şimal hududunda Leza daki İngiliz konsolosu her gün Habeşlere yiyecek içecek ve kıyafetler vermiştir.

RAS NASIBU GRAZIANIYE KARŞI TAARRUZA GEÇMİŞ

Londra, 24 (A.A.) — Reuter ajansından bildiriyor:

Şimal cephesinde gerek İtalyanlar gerek Habeşler kendi hesaplarına büyük bir zafer kazandıklarını ve düşmandan binlerce kişi öldürdüklerini iddia ediyorlar.

Cenup cephesinde Habeş men balarından alınan haberlerde Ras Nasibundan General Crazianiye karşı taarruza geçtiği bildirilmektedir.

Reuterin Adisabadaki muhabirinin bir telgrafına göre, geçen pazar günü şimal cephesinde İtalyan taarruzile başlayan büyük muharebe hâlâ devam etmektedir. Habeşler İtalyanların taarruzunu kırıldıktan sonra mukabil taarruza geçerek mühim bir kaç sevkül-ceyş noktasını ele geçirmişlerdir. Muharebe Makalle civarında bütün şiddetle devam etmektedir. Habeşler İtalyan hatlarını yararak oldukça ilerlemişlerdir. Habeşlerin ne kadar zayıf verdikleri bildirilmiyorsa da ağır olduğu söyleniyor.

Gayri resmî Habeş menabii

den öğrenildiğine göre, şimal cephesi muharebelerine Ras Seyyum, Ras Inru ve kismen de Dedjaz Maç'ın kuvvetleri iştirâk etmektedir. Demek oluyor ki geceli gün düzlü devam eden çok şiddetli muharebeler 110 kilometrelik bir cepheye yani Makallenin cenubu garbisinden Aksum'un cenubu garbisine kadar uzanan bir sahada cereyan etmektedir.

Teeyyüd etmiyen bazı haberlere göre yetmiş Harbiye Nazırı Ras Muluğuta muharebe sırasında eceliyle ölmüştür.

Habeşlerin müzaffer oldukları haberi ilk önce Makallenin cenubu garbisinde bulunan Ras Kassadan gelmiştir.

Cenup cephesi mağlûbiyetinin endişeye düşürülmüş olduğu resmî mahafilin bu endişesini şimal cephesi zaferi gidertmiştir.

Zannedildiğine göre taray mahafili imparatorun Dessieden ayrılarak cenup cephesini de ziyaret keyfiyetini derpiş etmesini rica etmişlerdir.

İtalyan menabiinden gelen haberlerde ise şimdiye kadar şimal cephesinde yapılmış olan muharebelerin en şiddetli olmaktadır. Tembien'de Habeşlerden binlerce kişi ölmüş ve bir çok esir alınmıştır. İtalyan tayyareleri harekâta iştirak ederek sayısız bombalar atmışlar ve sonra da alçaktan uçarak Habeş kuvvetlerini mitralyöz ateşi altına almışlardır. Çok müessir neticeler elde edilmiştir.

Addis. Abeba'dan gelen bir telgrafta Ras Nasibunun süratle ilerlemeye başladığı ve hedefinin de İtalyan merkez ve sağ cenahını tehdit etmek olduğu bildirilmektedir.

Bu mntakada General Graziani biri birinden çok uzak kollarla yediyüz kilometrelik bir cephe tutmaktadır. Ras Nasibu, General Grazianiye Ras Desta ordusunu takipten alıkoymak istemektedir.

BİR İTALYAN UÇAĞI ARANIYOR

Harrar, 24 (A.A.) — Reuter ajansından muhabirinden:

Habeşler bundan üç gün evvel Daggahmodo yakınında mecburi surette karaya inmiş olan bir İtalyan uçağını aramaktadırlar.

İtalyan uçakları, dün Sasahbani bombardıman etmişlerdir.

İMPARATORUN OĞLU GENÇLER FIRKASINA KUMANDA EDECEK

Adisababa, 24, (A.A.) — Reuter ajansından muhabirinden:

İmparatorun on üç yaşındaki oğlu Dük de Harrar, Habeş gençleri arasından toplanacak olan on bin kişilik bir fırkaya kumanda edecektir.

ŞİDDETLİ YAĞMURLAR YAĞIYOR

Adisababa, 24 (A.A.) — Reuter ajansından muhabirinden:

Memleketin bir çok yerlerinde şiddetli yağmurlar yağmış olduğu haber verilmektedir. Paytahta yirmi dört saattenberi fırtına ve dolu ile karışık yağmurlar yağmaktadır.

İTALYANLARIN RESMİ TEBLİĞİ

Roma, 24 (A.A.) — Mareşal Badoglionun resmî tebliğinde, Ras Kassanın kuvvetlerinin Tembienin cenubunda yapmış oldukları taarruza karşı İtalyanların 21, 22

ve 23 ikinci kânunda yapmış oldukları mukabil taarruzun muvaffakiyetle neticelenmiş olduğunu bildirmektedir. İtalyanlar, çetin mücadelelerden sonra Habeş taarruzunu akamete uğratmışlardır. Bu muharebeye ait bütün tafsilât, önümüzdeki tebliğlerde verilecektir.

General Graziani, bütün Galla-Borana erazisinde esaretin her türlü şeklini ilga eden bir kararname neşretmiştir.

Neghalli şehrinin İtalyanlar tarafından zaptedilmesinden evvel yapılmış olan muharebe esnasında bir İtalyan tayyaresi düşmüştür.

"Silâh başına," filmi

(9 uncu sayfadan devam)

bir çok yer, filme zarar vermeden kesilebilir. Filme zarar vermek şöyle dursun, hattâ bunun filme faydası dokunur! Senaryonun vak'ânın inkişaf teselsülünü tertipte, gene bilhassa son safhada hayli aksak olduğu muhakkak!

Rejiye gelince, rejisör, başlangıçta ilerleyişinde iyi, hattâ çok iyi bir kaç sahne ortaya koyabildiği halde, kısmen o safhada olduğu gibi, daha ziyade sonda hayli bucahyor!

Gelelim artistlere.. Bunlardan en büyük rol, Viktor Fransende, demektir. Bu sefer sakallı gördüğümüz şu "Ariyan", şaheserinin kavrayışlı yıldızı, Annabellanın karşısında, gene "Ariyan", şaheserinin kavrayışlı yıldızı gibi Morleyin karşısında olduğu gibi kuvvetli sayılmaz. Bu filmde, yeter derecede canlı oynuyormuş. Annabella da hayli tutuktur. Sinyore, pek sun'î tavırlarla gülünç oluyor. Gene en benimseyişli rol yapan, Piyer Rönuvardır.

Kaydetmeden geçmiyelim. Kumandanın genç karısıyla vaktile tanışmış olan genç zabitanın zırlıya ilk çıkışında kadını gördüğü zaman yüzünde seçilen ifade, hiç uygun düşmüyor. Bu öyle bir ifade, ki ancak o kadını evvelce hiç görmemiş olanın yüz ifadesi olabilir. Hele bu kadını evvelce tanımıyormuş gibi araştırması da, garip! Bu safha, filmde en mühim ve müphem bırakılmış bir safhadır!

Klod Farerin "Harp", eserinden mevzu alınarak çevrilen isimdeki filmin, Şarl Buvaye, Annabella, Con Loderin oynadıkları o filmin mükemmelliği ile bu filmi uzun boylu mukayeseye girişmek, bu filmin pek aleyhine yürümek olur. Fakat, kısaca, Yü Dagerin "Harp arifesinde", filminin şimdiki filmde daha başarıldığını söylemek, "Silâh başına", filmine üçüncü dereceyi vermektedir, ki... Dürüst bir kritik, bundan daha fazla cömert davranamaz!

Dr. Hafız Cemal

Dahiliye Mütehasssısı

Pazardan başka günlerde öğleden sonra saat (2 1/2 tan 6 ya) kadar İstanbulda Divanyolunda (104) numaralı hususî kabinesinde hastalarını kabul eder. Salı, cumartesi günleri sabah "9 1/2 . 12" saatleri hakiki fıkaraya mahsustur. Herkesin haline göre muamele olunur. Muayenehane ve ev telefon: 22398. Kışlık telefon: 21044

Dolandırmadım Puvason Davril yaptım, diyor!

İstanbul ağırceza hakyerinde, bir fabrikanın İstanbul satış mümessili Matkoviç aleyhindeki dava, son safhasına gelmiş, hakyerinde genel savamanlığı temsil eden Ahmet Muhlis Tümay, esasa dair görüş ve düşünüşünü bildirmiştir.

İverdon yazı makinesi fabrikasının İstanbul satış mümessili Matkoviç aleyhindeki bu davanın mevzuu, Cumhuriyet merkez bankasının iki makbuzunu elde ederek, bunların üzerine kendi adından başka bir imza attığı ve fabrikadan gönderilecek mala karşı olmak üzere bankaya para yatırıldığı kanaatini vermek teşebbüsüne giriştiği iddiasıdır. Dava şekline göre, Matkoviç, fabrikanın bir aralık İstanbula gelen müfettişine bu iki makbuzu vererek, yazılı bedellere mukabil mal çekmek istemiş. Fakat, fabrika şüpheye düşmüş, Cumhuriyet Merkez bankasına müracaatla bu makbuzlarda yazılı paranın şahiden bankaya yatırılıp yatırılmadığını sormuştur. Banka, kısa bir tetkikle böyle bir para yatırılmadığını tesbit etmiş, hemen bu yolda cevap vermiştir. İşte bundan sonra da Matkoviç aleyhinde takibat ve tahkikat icrasına girişilmiş, Matkoviç, gerek makbuzların, gerek fabrikaya yazılan mektubun 30 mart tarihli olmasına işaretlerle bu işi ciddi bir maksatla yapıldığını, iki gün sonra 1 nisan olduğunu göstererek, Puvason d'Avril yapmak maksadile hareket ettiğini, fabrikaya Nisan balığı yuttuğunu ve her nasılsa lâtifenin ciddiye alındığını ortaya atmıştır.

Önce mevkuf olan, sonradan salıverilen Matkoviçin dünkü duruşmasında esastan mütaleasını söyleyen genel savamanyar Ahmet Muhlis Tümay, önce hariçten mal getirme muamelesinin nasıl yapıldığını izah ederken, fatura bedeli bankaya yatırılınca alman makbuzun fabrikaya gönderildiğini ve bunun üzerine malın güm rüğe geldiğini, bedelinin de bundan oraya gönderildiğini anlatmış, klering mukavelesi hükümlerini belirterek, normal muamele vaziyetini ortaya koymuştur. Ondan sonra Matkoviçin hareketini, yukarıda yazılı tarzda teşrih edip şöyle devam etmiştir

— Eldeki makbuzlardan birisinde 4800 liralık sipariş bedelinin, birisinde de 125 liralık bir kommand mukabilinin bankaya yatırıldığı yazılıdır. Gerçi makbuzlar, bankanın sahici makbuzlardır; lâkin, para yatırılarak alınmış değildir. Yeniden makbuz basılması işinde örnek olacağı kaydıla boş olarak, gıya bu iş için her nasılsa bir yerden ele geçürülmüştür. Üzerindeki yazı ve imzaların, banka ile hiç bir alakası yoktur.

Makbuzları bu suretle temin eden suçlu, fabrikayı kandırmak ve karşılığı yatırılmıyan malın gönderilmesini sağlanmak maksadını gütmüştür. Fabrika, müfettişe verilen mektupta mal bedelinin yatırıldığına dair makbuzların hep aynı tarihli, yani 30 mart tarihli bulduklarını görünce, kuşkulunmuş ve Cumhuriyet Merkez bankasına keyfiyeti yazıp, işin iç yüzünün meydana çıkmasına yol açmıştır.

Suçlu, "Ben bu işi Puvason d'Avril olsun, Nisan Balığı yutturayım, diye yaptım. 30 mart tarihlerinde bunu gösterir. İki gün sonra 1 nisan, değil mi? Şakayı ciddiye aldılar!.. yollu müdafaada bulunuyorsa da, bu bizi tatmin etmiyor. Bize öyle geliyor ki iş meydana çıkınca bu rastgeliş aklıma gelmiş ve bunu müdafaasında bir koz olarak kullanabileceği düşünce kabılmıştır. Bu müdafaayı, kabul edemeyiz. Suç, sabittir. Kendisinin dolandırmak maddesinden cezalandırılmasını istiyoruz!

Bundan sonra, hakyeri kuruluştaki teşkil eden başkan Kemal, üyeler Sakıp ve Abdurrahman Şeref, müdafaayı yapılmak ve karar verilmek üzere, celseyi başka güne bırakmışlardır.

Jandarma genel komutanlığı Ankara satınalma komisyonundan:

Teahhüdünü yapamayan müteahhid nam ve hesabına 2089 lira 80 kuruş tahmin bedeli 543000 âdi 48000 buz hayvan mırı açık eksiltme ile 10/2/936 pazartesi günü saat 13 de satın alınacaktır. İstekliler şartnameyi parasız komisyondan alabilirler. Eksiltmeye girmek isteyenlerin eksiltme gün ve saatinde 156 lira 75 kuruşluk ilk teminat makbuz veya banka mektuplarını komisyona vermiş olmaları. "399,"

İstanbul Belediyesi İlanları

Tartı, Terazı, Kantar, Baskül ve sair ölçü sahiplerinin nazarı dikkatine

936 senesi kânunsâni ayı içinde bilumum ölçü sahiplerinin buldukları belediye şubelerine müracaatla ayar memurlarından alacakları ölçülerin nevini bildirir bir cetveli doldurarak ölçülerini muayenesi için birer müracaat vesikası almaları lazımdır. İkinci kânun ayı içinde bu surette müracaat edip vesika almayanların ceza göcekleri ehemmiyetle ilân olunur. (B) (440)

Beyoğlu tahsil müdürlüğünden:

Emirgânda Tokmak burnunda Emirgân caddesinde 14 No. 11 bir köşk bir ahır ve 356, 461 ziraatda muhteif ağaçları havi emlakın tamamı ve 17.5 masura ve iki lüle Taksim suyunun 1/3 hissesi vergi borcundan dolayı tahsili emval kanunu hükümlerine göre ipoteksiz olarak bilmüzayede satılacaktır. İsteklilerin 14/2/936 tarihine müsadif cuma günü saat 14 den sonra Sarıyer Kaymaklığında müteşekkil idare heyetine başvurmaları. "442,"

ABONE ŞARTLARI:

	Yıllık	6 aylık	3 aylık	Aylık
Memleketimizde	750	420	235	110
Yabancı yerlere	1350	725	400	150
Posta birliğine girmeyen yerlere)	1800	950	500	180

Türkiyenin her posta merkezinde KURUN'a abone yazılır

KURUN

YAZI VE YONETİM YERİ:

Istanbul, Ankara caddesi. (VAKIT yurdu)
Telefon (İdare): 24370
(Yazı İşleri): 21413
Telgraf adresi: KURUN İstanbul
Posta kutusu No 44

Basın Kurumunun çıkardığı 1936 Almanacağı

En güzel bir yılbaşı armağanıdır
Bütün saygılarımızla gazetecilerimizin resim albümü içindedir.

ÇIKTI

50 kuruş

Jandarma genel komutanlığı Ankara satınalma komisyonundan:

- 1 — Eldeki vasıflarına uygun 2500 kilo sade ve 500 kilo zeytinyağı eksiltmeye konulmuştur.
- 2 — Bir kilosuna 120 kuruş değer biçilen 2500 kilo sade yağının ilk teminatı 225 lira ve açık eksilmesi 5 — 2 — 936 Çarşamba günü saat onda.
- 3 — Bir kilosuna elli kuruş değer biçilen 500 kilo zeytinyağının ilk teminatı 18 lira 75 kuruş ve pazarlığı 5 — 2 — 936 Çarşamba günü saat 15 de Ankara Jandarma genel komutanlığı kurağında komisyonca yapılacaktır.
- 4 — Şartnameler parasız olarak komisyonca alınabilir. Eksiltme ve pazarlığa girmek isteyenlerin belli vakitte ilk teminatlarını komisyonca vermeleri. (129) (312)

Jandarma genel komutanlığı Ankara satınalma komisyonundan:

Evsafına uygun ve bir kilosuna (31) otuz bir lira fiyat biçilmiş olan (150) kilo kloridat dökinin açık eksiltme ile 27/1/936 pazartesi saat (15) de satın alınacaktır. Şartname parasız komisyonca verilir. Eksiltmeye girecekler (348) lira (75) kuruşluk ilk teminat makbuzu veya banka mektubunu eksiltme gün ve saatine kadar Ankara Jandarma Genel Komutanlığı Kurağındaki Komisyonca vermeleri. (46) (146)

Askerî Fabrikalar Umum Müdürlüğü Satınalma komisyonu ilânları

1000 Ton Elektrolit bakır	10 Ton Fosforlu bakır
1000 Ton Elektrolit tütya	10 Ton Manganezli bakır
500 Ton Platinen saç	520 Ton Saf kurşun
50 Ton Bohçalık saç	50 Ton Kalay.

Tahmin edilen bedeli (821400) lira olan yukarıda miktarı ve cinsi yazılı malzeme Askerî Fabrikalar Umum Müdürlüğü Satınalma Komisyonunca 5 — Mart — 936 tarihinde Perşembe günü saat 15 de kapalı zarf ile ihale edilecektir. Şartname (41) lira (7) kuruş mukabilinde komisyonca verilir. Taleplerin muvakkat teminat olan (36606) lirayı havi teklif mektuplarını mezkûr günde saat 14 e kadar komisyonca vermeleri ve kendilerinin de 2490 numaralı kanunun 2. ve 3. maddelerindeki vesaiyle mezkûr gün ve saatte komisyonca müracaatları. (258)

ÜROLOG - OPERATÖR**Dr. REŞİT SAMİ**

İdrar yolları hastalıkları müteahhisi

Beyoğlu İstiklal caddesi (Eski Mülân Ruj karşısı) Vehab B. Ap. No. 61

Türk Hava Kurumu Büyük Piyangosu

Şimdiye kadar binlerce kişiyi
zengin etmiştir.

4. cü keşide 11 Şubat 936 dadır.

Büyük İkramiye : 35.000 Liradır

Ayrıca: 15.000, 12.000, 10.000 liralık ikramiyelerle (20.000) liralık bir mükâfat vardır.

Liselerin edebiyat koluna mahsus Cebir kitapları çıktı

Liselerin son sınıf edebiyat kolunda okutulmak üzere Kültür Bakanlığının programına dahil bulunan Ali Hikmetin cebir kitabı DEVLET basım evi tarafından basılarak satışa çıkarılmıştır.

Fiyatı "77" kuruştur.

Satış merkezi: VAKIT .evi - Ankara caddesi İstanbul VAKIT'in Türkiyenin her tarafında bulunan bayilerinden de tedarik edilebilir.

Türk hava kurumu satınalma komisyonundan:

21 inci tertip piyango biletleri için 110 bin el, 10 bin duvar plânı bastırılacağından 27/1/936 saat 15 de açık eksiltme ile münakasa yapılacaktır. İstekli olanları her gün piyango direktörlüğünde şartnamelerini görebilirler. "338."

Çok temiz pırlanta tek taşlar

On bir kıratlık bir çift pırlanta tek taş küpe ile beş kıratlık pırlanta tek taş yüzük bedestanda teşhir edilmektedir. Bu ayın otuzuncu perşembe günü ikide müzayedeye ile satılacaktır.

SOSYOLOJİ

Fokone ve Maus

Haydar Rifat

Dürkhaym nazariyelerinin özü 40 kuruş

Denizyolları**İŞLETMESİ**

Acenteleri: Karaköy — Köprübaşı Tel. 42362 - Sirkeci Mühürdar zade

İlan telefon: 22746

Ayrıntık Yolu

MERSİN vapuru 25 ikincikânun CUMARTESİ günü saat 19 da İZMİRE kadar. "400."

Mersin Yolu

ERZURUM vapuru 26 ikincikânun PAZAR günü saat 10 da MERSİNE kadar. "401."

İstanbul beşinci icra memurluğundan:

Mahcuz ve paraya çevrilmesi mukarrer bir adet biçki ve bir adet torna makinesi 31—1—36 tarihine müsadif cuma günü saat 10 dan itibaren Ayvan saray Cabi camii ittisalinde araba yapıcısı dükkânında satılacağından taleplerin yevmi mezkûrda mahallinde bulunacak memura müracaatları ilân olunur. (V. No, 12940)

Revelî Lemiriyolları ve İlimanları İşletme (Umum İdaresi) İlanları

Muhammen bedeli 7500 lira olan 6 tane motörlü yangın tulumbası 9/3/936 pazartesi günü saat 15,30 da Ankarada idare binasında kapalı zarf usulile satın alınacaktır. Bu işe girmek isteyenlerin 562 liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve tekliflerini aynı gün ve saat 14,30 a kadar komisyon reisliğine vermeleri lazımdır. Şartnameler parasız olarak Ankarada malzeme dairesinde ve Haydarpaşada tesellüm ve sevk müdürlüğünde dağıtılmaktadır. (431)

Elâziz - Diyarbekir arasında işlem ekte olan yolcu trenlerinin 1/2/936 tarihinden itibaren Elâzizden Diyarbekire cuma, pazar, çarşamba günleri Diyarbekirden Elâzize cumartesi pazartesi, perşembe günleri hareket edecekleri ilân olunur. (102) (278)

Cumhurbaşkanlığı Filarmonik Orkestrası Şefliğinden:

Orkestra kadrosunda açık olan yerlere atanmak üzere piyano, keman, viyola, viyolonsel, kontrbas, flüt, obuva, klarnet, fago, korno, trompet, trombon, tuba alto saksafon, tenor saksafon, alkoedyon, caz baterisi sazları, çalanların 7/3/936 cumartesi günü saat 10 dan 17 ye kadar İstanbul Galatasaray lisesinde sınavları yapılacağından bu sınavları çok iyi bir surette çalabilen sanatçıların kendi enstitürümanlarıyla birlikte sınav komisyonuna birer dilekçe ile başvurmaları. "142" "361."

Akay işletmesinden:

- 1 — Akay İşletmesinin bir sene zarfında Karadeniz havzasından getirilecek maden kömürlerinin İstanbula nakli kapalı zarf usulü ile münakasaya konulmuştur.
- 2 — Zaflar, 5/Şubat/936 çarşamba günü saat 16 da idare merkezinde Şefler Encümeninde açılacaktır.
- 3 — Usulü dairesinde kapatılmış ve mühürlenmiş olması icabeden zarfların nihayet saat 15 şeye kadar Encümen Reisliğine makbuz mukabilinde tevdi edilmeleri lazımdır.
- 4 — Münakasaya girecekler 2250lira muvakkat teminat getirecekler ve bu miktar ihalenin kesbi katiyet etmesini müteakıp bedeli ihale üzerinden %15 şeye iblağ edilecektir.
- 5 — Bu hususta hazırlanmış olan şartnameyi görmek ve tamamlayıcı malûmat almak isteyenlerin her gün idare levazım şefliğine müracaatları. (287)